

SVERIGES GEOLOGISKA UNDERSÖKNING

Budgetunderlag 2020-2022

2019-02-28

Omslagsbilder

Övre bilden:

Grundvattenmagasin i isälvsavlagring -
utsnitt ur illustration av Tomas Lif

Nedre bilderna (SGU):

1. SGUs undersökningsfartyg Ocean Surveyor.
2. Järnvägstunnel. 3. Bevattning av jordbruk

Diarienummer: 21-524/2019

Sveriges geologiska undersökning

Box 670, 751 28 Uppsala

tel: 018-17 90 00

fax: 018-17 92 10

e-post: sgu@sgu.se

www.sgu.se

Innehåll

SAMMANFATTNING	5
UTGIFTSOMRÅDE 24 – NÄRINGS LIV	6
Anslag 1:8 Sveriges geologiska undersökning	6
Behov av förstärkningar	6
1. Klimatomställning – minska utsläpp och anpassa samhället (prioritet 1)	7
1.1 Bergslagen - omställningsteknik, sysselsättning och innovationskritiska mineral	7
1.2 Tryggad dricksvattenförsörjning	8
1.3 Nationell geodatastrategi - öppna geodata för en digital samhällsbyggnads-process, innovation och företagande	10
1.4 Koldioxidlagring, kontinentalsockellag och konfliktmineral - ökad expertkunskap samt tillstånd och tillsyn	11
2. Hållbara hav och blå tillväxt (prioritet 2)	13
2.1 Maringeologisk information för samhällets havsplanering	13
3. Hållbart samhällsbyggande i hela landet (prioritet 3)	15
3.1 Mineralinformationskontoret i Malå	15
3.2 Digitalt planeringsunderlag för bostäder och infrastruktur	16
3.3 Kust- och strandzonskarteringsprogram för hållbar samhällsplanering	17
4. Ökat engagemang som huvudman för efterbehandling av förorenade områden	17
Övriga villkor – Låneram och krediter	18
Investering i fartyg för framtida maringeologiska undersökningar	18
Anslag 1:9 Geovetenskaplig forskning	19
SGUs stöd till riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning	19
Forskning för hållbar utveckling av mineralnäringen	20
Anslag 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar	21
UTGIFTSOMRÅDE 20 – ALLMÄN MILJÖ- OCH NATURVÅRD	23
Anslag 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden	23
Sanering och återställning av förorenade områden där staten har ett ansvar (ap. 3)	23
Kostnadseffektiv hantering av förorenade sediment: FU19-förslag med Naturvårdsverket, HaV och SGI (ap. 1)	24
Anslag 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	24
Vattenförvaltning	25
AVGIFTSINTÄKTER SOM DISPONERAS	27
Avgiftsfinansierad verksamhet	27
Övriga avgiftsintäkter som disponeras	27

ÖVRIGA INTÄKTER SOM DISPONERAS	27
SGU som huvudman för efterbehandling av förorenade områden	27
SGUs samverkan med andra myndigheter och deltagande i FoU-projekt	27
AVGIFTSINTÄKTER SOM REDOVISAS MOT INKOMSTITTEL	28
Avgifter enligt minerallagen	28
Mineralersättning	28
Försäljning av oljelagringsanläggningar	28
Avgifter enligt 5 § kontinentalsockelförordningen	28
UTÖKAD INFORMATION	29
Översikt över verksamhetens finansiering	29
Räntekonto med kredit och annan kredit i Riksgäldskontoret	30
Anslagskredit på ramanslag	30
Anslag 24 1:8 Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	30
Anslag 24 1:9 Geovetenskaplig forskning	30
Anslag 24 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m.	30
Anslag 20 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden	30
Förslag till disponibelt anslagssparande	30
Anslag 24 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m.	30
Anslag 20 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden	31
Bemyndiganden	31
Verksamhetsinvesteringar	32
Lokalbehov	33

SAMMANFATTNING

Sveriges geologiska undersökning, SGU, överlämnar härmed budgetunderlag för perioden 2019–2021. Budgetunderlaget består av förslag till finansiering av SGUs verksamhet.

SGUs huvudsakliga förslag till förändrad anslagsnivå presenterade i prioriteringsordning:

- ✓ 1. Klimatomställning – minska utsläpp och anpassa samhället (sid 7)
- ✓ 2. Hållbara hav och blå tillväxt (sid 13)
- ✓ 3. Hållbart samhällsbyggande i hela landet (sid 15)
- ✓ 4. Utökat stöd till geovetenskaplig forskning (sid 19)

Föreslagen finansiering av SGUs verksamhet sammanfattas av nedanstående tabell och beskrivs närmare i följande kapitel. En sammanfattning som visar kopplingen mellan SGUs förslag till finansiering av verksamheten åren 2020-2022 och de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 finns i bilaga 1¹.

Belopp i tkr. Uppgifterna för åren 2020-2022 anges i 2019 års prisnivå.	Prognos	Beräkning	Beräkning	Beräkning
	2019	2020	2021	2022
Utgiftsområde 24				
1:8 Sveriges geologiska undersökning, ap. 1	248 942	331 422	326 028	318 996
1:9 Geovetenskaplig forskning, ap. 1	5 923	15 000	15 000	15 000
1:9 Geovetenskaplig forskning, ap. 2		10 000	10 000	10 000
1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar, ap. 1	13 853	14 000	14 000	14 000

Belopp i tkr. Uppgifterna för åren 2020-2022 anges i 2019 års prisnivå.	Prognos	Beräkning	Beräkning	Beräkning
	2019	2020	2021	2022
Utgiftsområde 20				
1:4 Sanering och återställning av förorenade områden, ap. 3	65 000	70 000	70 000	70 000
1:4 Sanering och återställning av förorenade områden, ap. 1		4 000	14 000	7 000
1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö, ap. 2	6 000	13 000	13 000	13 000

¹ I bilaga 1 redovisas även kopplingarna till den s.k. januariöverenskommelsen.

UTGIFTSOMRÅDE 24 – NÄRINGS LIV**Anslag 1:8 Sveriges geologiska undersökning****ap. 1 Geologisk undersökningsverksamhet m.m.**

Anslaget får användas till SGUs förvaltningsutgifter.

Samhällets efterfrågan på geologisk information och geologisk kunskap har under de senaste åren ökat kraftigt. Denna trend är tydlig och växande - antalet nedladdningar av SGUs öppna data var tre gånger så många 2018 jämfört med 2016². I en allt mer digitaliserad samhällsplaneringsprocess behövs fler och bättre geologiska data. Myndigheter, länsstyrelser, kommuner och näringsliv efterfrågar och använder den information som SGU samlar in, förvaltar och tillgängliggör - öppna data, karttjänster, rapporter och vägledningar m.m.

För ett samhälle som vill skapa tillväxt, och samtidigt möta de utmaningar ett förändrat klimat innebär, är geologiska underlag en förutsättning. Både basdata och förädlad information behövs för att ge förutsättningar för infrastrukturbyggande i hela landet, för planering och tillväxt inom havsområden, inom gruvnäringen, och för analyser av risk och sårbarhet inom vattenförsörjning, skred och markstabilitet, vägnät och andra transport-förutsättningar.

En viktig pusselbit i klimatomställningen är tillgång till både innovationskritiska metaller och basmetaller. Efterfrågan ökar fortfarande, men det finns tecken på att Sverige tappar i attraktivitet som gruvland³. För att vända trenden och skapa regional och nationell tillväxt behöver satsningarna på mineralinformation i Bergslagen och Malå fortsätta och utökas.

För att få utväxling i de satsningar som görs i samhället behöver geologiska data vara mer heltäckande, tillförlitliga och tillgängliga. Möjligheten för en hållbar tillväxt inom alla delar av landet förutsätter att det finns tillgängliga geologiska underlag.

Belopp i tkr. Uppgifterna för åren 2020–2022 anges i 2019 års prisnivå.	2020	2021	2022
1:8 Sveriges geologiska undersökning, ap. 1	241 772	207 378	207 378
Förslag till utökning			
1. Klimatomställning – minska utsläpp och anpassa samhället (sid 7)	41 750	65 750	63 750
2. Hållbara hav och blå tillväxt (sid 13)	25 000	25 000	25 000
3. Hållbart samhällsbyggande i hela landet (sid 15)	22 900	22 900	20 500
4. Ökat engagemang som huvudman för efterbehandling av förorenade områden (sid 17)		5 000	5 000
Summa	331 422	326 028	318 996

Behov av förstärkningar

I regleringsbrevet för 2017 fick SGU uppdrag att redovisa en plan för kartläggning⁴ för åren 2018–2024. De omvärlds- och intressentanalyser som planen baseras på visar att

² Årsredovisning 2018, Sveriges geologiska undersökning

³ <https://www.fraserinstitute.org/sites/default/files/survey-of-mining-companies-2017.pdf>

⁴ N2016/07991/SUN,N2016/07822/KLS

behoven och efterfrågan kraftigt överstiger den kapacitet som SGUs nuvarande anslagsnivå medger. Interna rationaliseringar som digitalisering, effektivare remisshantering m.m. har effektiviserat SGUs insatser - men ytterligare satsningar behöver göras för att möta den efterfrågan som finns i samhället. Satsningarna sammanfattas i ovanstående tabell och beskrivs i detalj i avsnitt 1–5 nedan.

1. Klimatomställning – minska utsläpp och anpassa samhället (prioritet 1)

Sverige och övriga världen står mitt i en klimatomställning – liksom en satsning på 17 globala utvecklingsmål i Agenda 2030. En grön omställning är nödvändig för att främja tillväxten, arbeta med Agenda 2030 och nå de nationella och globala klimatmålen. Samtidigt behöver vi anpassa samhället för den klimatförändring som redan pågår. SGUs arbete med mineralresurser, hållbar vattenförsörjning, koldioxidlagring och jordartskartering utgör samhällsnödvändiga insatser för klimatomställning och klimatanpassning. Insatserna måste utökas om målen ska nås.

För att möjliggöra samhällets klimatomställning och klimatanpassning föreslår SGU utökningar av myndighetens anslag inom fyra nyckelområden; det gäller mineralinformation i Bergslagen, en tryggad vattenförsörjning, geodata för en digital samhällsbyggnadsprocess, samt beredskap för frågor som rör tillstånd och tillsyn, främst avseende geologisk lagring av koldioxid. De föreslagna insatserna sammanfattas i nedanstående tabell och beskrivs i mer detalj i avsnitt 1.1–1.4.

Förslag till utökning	2020	2021	2022
Belopp i tkr. Uppgifterna för åren 2020–2022 anges i 2019 års prisnivå			
1.1 Bergslagen – omställningsteknik, sysselsättning och innovationskritiska mineral (sid 7)	17 000	29 000	27 000
1.2 Tryggad dricksvattenförsörjning (sid 8)	10 000	24 000	24 000
1.3 Nationell geodatastrategi- öppna geodata för en digital samhällsbyggnadsprocess, innovation & företagande (sid 11)	6 750	4 750	4 750
1.4 Koldioxidlagring, kontinentalsockellag och konfliktmineral: ökad expertkunskap samt tillstånd och tillsyn (sid 11)	8 000	8 000	8 000
Summa	41 750	65 750	63 750

1.1 Bergslagen - omställningsteknik, sysselsättning och innovationskritiska mineral

För omställningen till ett fossilfritt samhälle är tillgången på de råvaror som krävs en nödvändighet. De globala och nationella klimatmålen handlar om samhällets överlevnad. Omställningen kan samtidigt främja innovation och tillväxt, samt öka sysselsättningen. Ny och mer miljövänlig teknik fortsätter att utvecklas, bland annat för batteritillverkning och utbyggnad av vindkraft och solenergi – men den kräver resurser i form av innovationskritiska råvaror, liksom av basmetaller som koppar och zink. En hållbar och utvecklad mineralnäring i Sverige är central för klimatomställningen, och innebär dessutom minskade säkerhetsrisker. Miljö- och arbetsmiljömässigt är vi världsledande, och svensk gruvdrift innebär därför globala miljö- och klimatvinster. En utvecklad svensk mineralnäring minskar också Sveriges importberoende av metall och mineral, inklusive s.k. konfliktmineral.

Mot denna bakgrund föreslår SGU att den redan pågående satsningen i Bergslagen stärks betydligt. En sådan förstärkning ökar Sveriges möjligheter för en långsiktig säker tillgång till de strategiskt viktiga råvaror som idag produceras i andra delar av världen och som krävs för samhällets omställning till förnybara energikällor.

En stärkt satsning i Bergslagen bidrar också till regional och nationell tillväxt och ett ökat antal arbetstillfällen. SGU har i en samhällsekonomisk analys gjort uppskattningar av antalet primära arbetstillfällen som en sådan satsning skulle kunna generera. Beräkningarna visar att satsningen blir samhällsekonomiskt lönsam redan på kort sikt. Sammantaget innebär en satsning på råvarorna, i Bergslagen och i övriga Sverige, att Sverige har en möjlighet att kunna arbeta inom hela värdekedjan för bl.a. batteri-tillverkning och klimatsmart teknologi.

Satsningen kommer även generera ett underlag för regional materialförsörjningsplanering och därmed underlätta kommande infrastruktursatsningar. Ballastmaterial är nödvändiga för hela regionens infrastrukturbyggnad; exempelvis är Bergslagsbanan redan idag otillräcklig för de transportbehov som finns. Ballastförekomster är också en förutsättning för att kunna ersätta Sveriges användning av naturgrus och därmed bidra till att miljökvalitetsmålet *Grundvatten av god kvalitet* uppnås. Dessutom kan satsningen bidra till att öka intresset för geoturism i regionen.

I Bergslagen finns även en stor mängd gruvavfall, som kan utgöra en miljörisk men också en resurs för råvaruutvinning av t.ex. metaller. I SGUs och Naturvårdsverkets regeringsuppdrag om Sveriges gruvavfall identifierades inventering av avfallets innehåll som en viktig åtgärd. För närvarande undersöker SGU detta inom ramen för ett mindre projekt. Syftet är att öka kunskapen om hur gruvavfallets innehåll kan tas till vara, samtidigt som miljöriskerna minskas.

SGU har under 2018 och 2019 avsatt totalt ca 15 000 tkr för att förbättra tillgången till geologisk information i Bergslagen. I februari 2018 fattade regeringen beslut om att utöka SGUs uppdrag med 10 000 tkr för kartläggning av innovationskritiska metaller i området. Som redovisas är behovet dock betydligt större, och en utökning av anslaget nödvändig för att SGU ska kunna genomföra en satsning i den storlek som krävs. SGU föreslår därför en utökning av anslaget med 86 000 tkr fördelat på fyra år: 17 000 tkr för år 2020, 29 000 tkr för år 2021, 27 000 tkr för år 2022 och 13 000 tkr för år 2023.

1.2 Tryggad dricksvattenförsörjning

De framgångsrika insatser som initierades 2017–2018 fortsätter vid SGU. För 2019–2020 har SGU planerat för insatser i den omfattning som regeringen aviserade 2017 (30 000 tkr 2019 och 36 000 tkr 2020). SGU önskar därför att de ursprungligen avsatta medlen förverkligas genom att tillföra 10 000 tkr för 2020, så att vi kan genomföra det åtgärds paket som beställdes av regeringen 2017.

Från år 2021 och framåt föreslår SGU en permanent utökning av anslaget till grundvattenfrågor om 24 000 tkr för att kunna fullfölja och utveckla regeringens satsning på en säkrad vattenförsörjning. Utan dessa medel riskerar Sverige att inte få den utväxling som behövs av den viktiga satsning som inleddes 2017. SGU avser att ytterligare precisera behoven i samband med de kommande redovisningarna 2019 och 2020 av regeringens grundvattensatsning.

Vikten av en tryggad vattenförsörjning pekas ut både inom Agenda 2030 (*Mål 6 Rent vatten och sanitet*) och inom miljömålsarbetet, där SGU ansvarar för målet *Grundvatten av god kvalitet*. Den period av låga grundvattennivåer som inleddes under 2016 har fortsatt, och Sverige fick under 2018 uppleva ännu en torr sommar med låga grundvattennivåer i stora delar av landet och under flera månader. Torkan blev akut för många kommuner - dessutom drabbades många jordbruk mycket hårt, och även skogsbruk drabbades, främst p.g.a. bränder men också de av vattenbrist. Situationen under perioden 2016 - 2018, som i skrivande stund verkar kunna fortgå även 2019, har aktualiserat och förtydligat behovet av information, prognoser och vägledning för att säkra Sveriges vattenförsörjning - dels för att kunna skydda den värdefulla naturresurs som grundvattnet utgör, och dels för den anpassning som krävs av samhället till klimatförändringarnas effekter i form av både ökad vattenbrist och översvämningrisker.

Kommunerna var under 2018 till viss del bättre förberedda på låga grundvattennivåer och kunde på ett bättre sätt hantera dricksvattenförsörjningen, mycket tack vare SGUs och SMHI:s informationsinsatser. Situationen visar dock tydligt att behovet av grundvattenrelaterad information är fortsatt stort, och trycket på SGU att tillhandahålla mer och bättre information är högt. Den kraftfulla grundvattensatsning som regeringen beslutade 2017 har varit framgångsrik under 2017 och 2018. Satsningen innebär att SGU under 2018–2020 bygger upp ett betydligt bättre underlag för att kunna ge bättre prognoser för grundvattennivåernas förändringar och säkra framtidens dricksvattenförsörjning. För att fullfölja denna satsning är det av yttersta vikt att initierade utvecklings- och insamlingsinsatser avseende grundvatten kan slutföras och förvaltas. Annars riskerar satsningen att inte få den utväxling på insatta medel som samhället behöver.

En utvidgad och fullföljd satsning omfattar följande tre delar:

Säkrare prognoser och förtätad övervakning av grundvattennivåer

Regeringens satsning på förtätad övervakning av grundvattennivåer inom SGUs grundvattennät möjliggör mer tillförlitlig information och bättre prognoser. Det stora behovet från samhället avseende utvecklade prognoser och nivåuppgifter i realtid kräver fortsatt utveckling. Kostnaderna för att driva ett dubbelt så stort automatiserat övervakningsnät är högre. Under de insatser som gjorts under de senaste årens vattenbristperioder har betydelsen av både SGUs grundvattennät för nivåövervakning och SGUs vattentäcksarkiv uppmärksamrats som en stor tillgång för landet. Informationen som tillhandahålls utgör grunden för att möta det stora behov av förstärkt vatten- och materialförsörjningsplanering och upprättande av fler vattenskyddsområden som krävs för en tryggad vattenförsörjning regionalt och kommunalt.

I SGUs regeringsuppdrag att kvalitetssäkra och komplettera SGUs nationella grundvattendatabaser⁵ anges flera viktiga utvecklingsbehov. Förutom behovet av mer övervakning av grundvattennivåer finns också en ökad efterfrågan på information om grundvattnets kvalitet inom både den kommunala och enskilda vattenförsörjningen - torka och andra klimatförändringar påverkar både grundvattnets nivåer och vattenkvaliteten. Att successivt utveckla digitala tjänster rörande grundvattennivåer och övriga tjänster kopplade till övervakning och prognosarbete, inklusive hantering och förvaltning av den ökade

---

⁵ Rapportering av regeringsuppdrag: Ökad kunskap om grundvattentillgångar – Utveckling av databaser, Sveriges geologiska undersökning, februari 2019

informationsmängden för samhällets behov, kräver en anslagsökning. SGUs nuvarande bedömning är ett behov om minst ytterligare 8 000 tkr årligen även efter år 2020.

Fullföljning av satsning på kartläggning av grundvattenresurser

Den pågående satsningen på förtätad kartläggning av grundvattenresurser, som möjliggör analys och utpekande av potentiella nya grundvattentäkter, har redan gett goda resultat. Kombinationen av helikopterburna TEM-undersökning och traditionell kartläggning har lett till att SGU har kunnat peka ut ett flertal potentiella grundvattentillgångar. Därmed har kommunerna kunnat få igång både detaljprospektering och nya vattentäkter. Kan SGU fortsätta och fullfölja satsningen även efter 2020, möjliggör det en större beredskap och minskad sårbarhet inom den kommunala vattenförsörjningen inför kommande perioder av vattenbrist och låga grundvattennivåer. TEM-mätningarna har gett goda resultat på bl.a. Gotland, Öland och i Halland – och tolkning av 2018 års undersökningar i t.ex. Västergötland och Östergötland pågår under 2019. Metodiken är ofta lämplig inom områden som har en hög andel jordbruk, och som därför kan ha ett stort bevattningsbehov. Förutom att trygga dricksvattenförsörjningen bidrar resultaten även till att säkra skördar och vattenförsörjning till djurgårdar. TEM-undersökningar kan också användas för att identifiera skredrisker, som en del av arbetet med klimatanpassning, och för kartläggning av områden där satsningar på tjälfarliga vägar skulle förbättra vägnätet i skogs- och glesbygd. För att fullfölja och utveckla satsningen på kartläggning av grundvattentillgångar (med både helikopterburna och traditionella undersökningsmetoder) behövs en anslagsökning om 14 000 tkr per år.

Bättre data om enskilda brunnar för boende och näringsidkare i glesbygd

De flesta människor i glesbygdsområden tar sitt vatten från egen brunn. Den enskilda vattenförsörjningen är här central för både boende och näringsidkare, exempelvis inom jordbruket och turistnäringen. Den källa till information som finns om Sveriges enskilda vattenförsörjning är SGUs brunnsarkiv. Genom att utöka både den information som finns om respektive brunn, och antalet brunnar som rapporteras in, kan dessa data i en större omfattning användas av kommuner, länsstyrelser och centrala myndigheter för att förbättra bilden av grundvattentillgångar och grundvattenkapacitet. En utökning av SGUs anslag om 2 000 tkr per år skulle bana väg för både en säkrare dricksvattenförsörjning och bättre förutsättningar för bevattning inom jordbruket. Utökningen skulle användas dels till ökad insamling och tillgängliggörande av data och dels till ökad information till länsstyrelser och kommuner, så att dessa i sin tur kan öka sina vägledningsinsatser till brunnsinnehavare.

Sammanfattningsvis för en tryggad dricksvattenförsörjning

Sammanfattningsvis önskar SGU dels att en utökning om 10 000 tkr tillförs för 2020, så att vi kan genomföra det åtgärds paket som beställdes av regeringen 2017, och dels en permanent utökning av anslaget till grundvattenfrågor om 24 000 tkr årligen från 2021 och framåt.

1.3 Nationell geodatastrategi - öppna geodata för en digital samhällsbyggnadsprocess, innovation och företagande

De samhällsutmaningar som beskrivs i den nationella geodatastrategin ställer höga krav på de myndigheter som levererar geodata. Utmaningarna blir extra stora för SGU som i jämförelse med många andra myndigheter producerar och förvaltar mycket stora mängder

geodata. Därtill är delar av SGUs verksamhet beroende av geodata som idag är kostsamma, t.ex. djupdata från Sjöfartsverket. Utvecklingen går mycket snabbt – men ger också stora möjligheter.

Idag är merparten av SGUs geodata tillgänglig i visningstjänster, och SGUs miljöövervakningsinformation finns som öppna data. De senare laddas ned i stor omfattning, vilket visar på ett stort intresse från användarna. Tillsammans med bland andra Lantmäteriet, Sjöfartsverket och Skogsstyrelsen arbetar SGU för att skapa en bred nationell samverkan för avgiftsfria geodata. Utvecklingen drivs bland annat genom EU-direktivet Inspire, som ställer krav på harmoniserade data och standardiserade tjänster.

Både för medborgare och företag samt för informationsutbyte inom offentlig sektor innebär öppna geodata stora vinster. SGU har under de senaste åren satsat på att öka tillgången på harmoniserade, lättillgängliga digitala geologiska data i såväl 2D som 3D. Syftet är att skapa förutsättningar för företag och andra användare att vidareutveckla SGUs data till produkter och tjänster, något som både på kort och lång sikt bidrar till såväl högre digitaliseringsnivå i samhället som ökad sysselsättning. För företag innebär SGUs och andras öppna data en hittills outnyttjad möjlighet att skapa nya innovativa tjänster inom en rad olika samhällssektorer, såsom miljö och samhällsbyggande. Detta kan i sin tur skapa arbetstillfällen samt bidra till samhällets digitalisering.

För att stärka företagande och innovationer samt öka den offentliga sektorns takt för en digitaliserad och effektiv samhällsbyggnadsprocess, föreslås dels en särskild satsning för att påskynda arbetet med öppna data, dels att myndigheternas geodata görs helt avgiftsfria. Detta sammantaget innebär ett behov av utökning av SGUs anslag om 6 750 tkr under 2020 och från 2021 och framåt en permanent utökning om 4 750 tkr årligen.

SGU vill här också framhålla att vi stödjer Lantmäteriets ansökan om ett uppdrag att uppdatera den nationella geodatastrategin. Vi delar också Lantmäteriets syn att öppna geodata kräver en ny finansieringsmodell i form av anslagsfinansiering istället för avgiftsfinansiering.

1.4 Koldioxidlagring, kontinentalsockellag och konfliktmineral - ökad expertkunskap samt tillstånd och tillsyn

Samhällets satsning på klimatomställning och klimatanpassning kräver även beredskap för frågor som rör tillstånd och tillsyn, främst avseende geologisk lagring av koldioxid. För att kunna möta samhällsbehovet föreslår SGU en större satsning på kunskapsuppbyggnad och juridisk beredskap inom tre områden – koldioxidlagring, kontinentalsockellagstiftningen samt frågor som rör konfliktmineral.

Geologisk lagring av koldioxid

Frågan om geologisk lagring av koldioxid är högaktuell. De senast uppmätta höga halterna av koldioxid i atmosfären och de modellerade globala konsekvenserna ger ytterligare tyngd och brådska åt Sveriges beslut om skarpa klimatmål, klimatlag och bildandet av det klimatpolitiska rådet. Ett antal initiativ om snabba utsläppsminskningar, både av branscher och enskilda företag, pekar också ut behovet av att lagra de mängder koldioxid som inte kan åtgärdas genom byte av energislag och/eller industriprocess. Koldioxidlagring ingår i de insatser som är nödvändiga för att nå klimatmålen.

SGU är utpekad som berednings- och remissinstans i tillståndsprocessen för geologiska lagringsanläggningar. Tillståndsprocessen innefattar både undersökningar inför och uppförande av anläggning för geologisk lagring av koldioxid. SGU kommer även att ansvara för tillsyn av dessa undersökningar och lager. Det råder stor osäkerhet i när och hur omfattande denna verksamhet kommer att bli. Det är en lång process från ansökan om forsknings- eller försöksanläggning till en fullskaleanläggning och SGU kommer att vara inblandad i flera steg i processen. Omfattningen av tillsyn kommer sedan vara beroende av hur många anläggningar som verkligen kommer till stånd men även andra förutsättningar, t.ex. vilken teknik som används.

För att hantera dessa frågor bedriver SGU idag aktivitet, i liten skala, i två organisatoriskt skilda verksamheter. Dels inom området som rör geologisk kompetens och expertkunskap, inklusive hantering av data och information om geologiska miljöer och formationer av intresse för lagring. Dels verksamhet som ska hantera möjliga tillståndsärenden. I den senare ingår även att, på sikt, bygga upp den kompetens och organisation som kommer att krävas för tillsyn av undersökningar och lagringsanläggningar. SGU har valt att särskilja dessa två verksamhetsområden för att säkerställa en rättssäker hantering av ansökningar från verksamhetsutövare om undersökningar och anläggning av geologiskt lager av koldioxid, samtidigt som förmågan att bistå verksamhetsutövare med geologiska underlag och information upprätthålls. Sammantaget för dessa båda verksamhetsområden räknar SGU nu med att behovet uppgår till 6 000 tkr årligen, inklusive SGUs hantering av ärenden enligt kontinentalsockellagen (KSL) enligt nedan.

Kontinentalsockellagen, KSL

SGU utövar tillsyn och ger förslag till regeringsbeslut i ärenden som regleras i kontinentalsockellagen, KSL. Undersökningar och anläggning av koldioxidlager kommer att prövas enligt KSL, men även enligt Miljöbalken och Förordningen för geologisk lagring av koldioxid. För KSL-ärenden görs även maringeologisk bedömning. När det gäller kontinentalsockellagen ser SGU ett ökat antal ärenden, även utan koldioxidlagring, vilket ökar behovet av handläggnings- och juristresurser. I ovanstående äskande om utökning ingår även den utökade handläggningen av ärenden som rör kontinentalsockellagen.

En viktig delmängd av satsningen är information och vägledning till relevanta branscher så att det blir lättare att göra rätt.

Behörig myndighet för konfliktmineral

Förutom de satsningar som behöver göras på att förbättra Sveriges inhemska tillgång på kritiska råvaror, så innebär Agenda 2030-arbetet också att vi behöver ta oss an den utmaning som konfliktmineral innebär.

EU har beslutat om att införa en ny lagstiftning för att främja ansvarsfulla inköp av konfliktmineral hos importörer, kallad EU:s konfliktmineralförordning. EU-förordningen innebär att EU:s medlemsländer ska identifiera importerade metallers och minerals ursprung och säkerställa att importen inte finansierar väpnade konflikter. Lagstiftningen syftar till att importörer ska följa de internationella regler som finns från OECD⁶ och att importörer gör ansvarsfulla inköp. Tanken är att bryta länken mellan konflikter och illegal

---

⁶ Organization for Economic Co-operation and Development

brytning av mineral, samt att sätta stopp för missförhållanden vid utnyttjande av lokalbefolkning och brott mot mänskliga rättigheter.

Regeringen har utsett SGU som behörig myndighet i enlighet med förordningen, som ska börja gälla den första januari 2021. En del av SGUs uppdrag kommer att vara att bedriva tillsyn av de företag som importerar de mineral som finns upptagna i förordningen – guld, tantal, tenn och volfram.

För förberedelser och genomförande av SGUs uppdrag föreslår SGU en ökning av anslaget med 2 000 tkr årligen från 2020.

Sammanfattningsvis tillsyn och tillstånd

SGU föreslår en permanent utökning av myndighetens anslag om 8 000 tkr per år för att kunna förbereda och genomföra de roller som myndigheten förväntas utföra avseende geologisk lagring av koldioxid, kontinentalsockelärenden samt konfliktmineral.

2. Hållbara hav och blå tillväxt (prioritet 2)

Förslag till utökning	2020	2021	2022
Belopp i tkr. Uppgifterna för åren 2020–2022 anges i 2019 års prisnivå			
2.1 Maringeologisk information för samhällets havsplanering (sid 13)	25 000	25 000	25 000
Summa	25 000	25 000	25 000

2.1 Maringeologisk information för samhällets havsplanering

Sverige har en av Europas längsta kuster. Den stora potential för s.k. blå tillväxt som finns hos våra hav och kustområden framhålls i flera olika strategiska dokument, bland annat i EU:s Östersjöstrategi⁷. Havet och havsbotten är högintressant för näringslivsutveckling och planering för framtida nyttjande. Det gäller vindkraft, areella näringar, turism, ledningsdragning, sjöfart samt försvars- och beredskapsfrågor - samtidigt som havsmiljöfrågor ständigt är i fokus och även utgör en viktig del i arbetet med Agenda 2030. Den maritima strategin, havsmiljöförvaltningen och havsplaneringen samt strategiska satsningar på blå tillväxt bidrar till det ökade behovet av detaljerade marina kartunderlag, och det gör även arbetet med klimatanpassningar och skydd av våra kust- och havsområden.

För att omsätta potential till praktik krävs ett fullgott planeringsunderlag. Beslutsunderlag baserade på kvalificerade marina data är nödvändigt för att kunna styra både verksamheter och skyddsområden till de geografiska arealer i havet som lämpar sig bäst för respektive användningsområde. Med sådant underlag ökar de samhällsekonomiska vinsterna samtidigt som miljörisker kan undvikas eller minimeras. De samhällsekonomiska vinsterna med kvalitetssäkrade marina beslutsunderlag är stora. Som exempel har värdet av en framtida återställd havsmiljö i Östersjön för svensk del bedömts uppgå till 28 miljarder kr, vilket fram till år 2030 kan skapa 71 000 nya jobb genom bland annat ökad turism.⁸ Enligt Havs- och vattenmyndigheten är värdet av att till år 2020 uppnå god miljöstatus enligt

⁷ Se <https://www.regeringen.se/sverige-i-eu/eus-ostersjostrategi/> och <https://www.balticsea-region-strategy.eu/>

⁸ BCG 2013: Turning adversity into opportunity – A business plan for the Baltic Sea.

havsmiljödirektivet ca 200 miljarder kr, vilket innebär en fyrdubbling av de maritima tjänsterna jämfört med idag.⁹

För att tillgodose behovet av såväl heltäckande marina dataunderlag som samordning mellan de myndigheter som bedriver maringeologisk insamling föreslår SGU att myndigheten får ett förtydligt ansvar att bedriva långsiktig sammanhållen marin kartläggning i Sverige. För att möjliggöra detta föreslås en permanent utökning av anslaget om 25 000 tkr årligen, varav 5 000 tkr hänförs till ökad informationssäkerhet.

Försvarmaktens behov och stärkt IT-säkerhet

Kartor och information över havsbotten används även av Försvarmakten för navigering och strategisk planering vid verksamhet i undervattensdomänen, främst vid ubåtsjakt och minröjning. De senaste åren har säkerhetsläget i det nordisk-baltiska området runt Östersjön aktualiserats. Försvarmakten har till SGU signalerat ett ökat behov av maringeologiska kartunderlag; detta gäller generellt och inte minst i de havsområden som ännu inte kartlagts. Det är av stor vikt att utveckla marina beslutsunderlag och produkter som svarar upp mot samhällets behov utan att riskera landets säkerhet. Det nuvarande säkerhetsläget skapar också strängare krav på ökad informationssäkerhet. Detta i sin tur skapar ökade driftskostnader för SGU för förstärkt säkerhet i IT-miljön med 5 000 tkr årligen.

Myndighetsansvar för sammanhållen maringeologisk kartering

En stor del av den behovsriktade insamlingen av maringeologisk information som SGU idag genomför bedrivs i samfinansierade projekt tillsammans med andra myndigheter – Havs- och vattenmyndigheten, Sjöfartsverket, Försvarmakten m.fl. Samarbeten av den här typen är i sig positivt för såväl SGU som staten i stort, men de myndigheter som utgör SGUs beställare kan vanligtvis inte ingå överenskommelse om samfinansierade insamlingsprojekt förrän regleringsbrevet är beslutade. Därmed blir överenskommelserna i normalfallet ettåriga. Kortsiktighet i finansieringen samtidigt som SGU långsiktigt har fasta kostnader för fartyg, utrustning och personal, ger en finansiell risk och minskar möjligheterna till en mer ändamålsenlig strategisk planering av de maringeologiska insatserna. Planerings- och mobiliseringstiden inför en fältsäsong blir kort, vilket i sin tur medför att samhällsekonomiska vinster i form av ett effektivt resursutnyttjande riskerar att utebli. Ett kapacitetsuttag på mer än ca 15 fartygsveckor per år innebär dyra tröskeeffekter jämfört med ett högre utnyttjande på t.ex. 30 veckor. Dessutom är det finansiellt svårt att särskilja de olika behoven. Den uppdelning som råder idag medför ineffektivitet, onödig byråkrati, administrativa kostnader och i slutändan mindre samhällsnytta för statens medel. Detta innebär en bristande förutsägbarhet i när och om underlag finns tillgängliga, vilket leder till osäkerhet i samhällets olika planeringsprocesser.

En internationell utblick visar goda exempel på sammanhållen marin kartering som är statligt finansierad i länder med förutsättningar liknande Sveriges, bland annat MAREANO-programmet i Norge och INFOMAR-programmet i Irland som bedrivs av respektive länders geologiska undersökningar.

Ett tydligt myndighetsansvar för sammanhållen maringeologisk kartering och en känd och tryggad anslagsfinansiering år från år skulle möjliggöra planering och genomförande på ett

---

⁹ Samhällsekonomiska konsekvensanalyser av att nå god havsmiljö. Kommersiellt fiske samt marin turism och rekreation. Havs- och vattenmyndigheten rapport 2015:5.

kapacitetsuttag om ca 30 fartygsveckor per år istället för nuvarande 15. Den maringeologiska insamlingsverksamheten skulle på detta sätt kunna effektiviseras och tillgodose den efterfrågan som synliggjorts i intressent- och omvärldsanalyser i den takt som samhället behöver. Förstärkningen, tillsammans med den låneram som SGU äskar, är nödvändig för att kunna tillhandahålla ett undersökningsfartyg och kunna möta det samlade behovet från bland annat Försvarmakten, Sjöfartsverket, Havs- och vattenmyndigheten, kustkommuner och länsstyrelser.

3. Hållbart samhällsbyggande i hela landet (prioritet 3)

Förslag till utökning	2020	2021	2022
Belopp i tkr. Uppgifterna för åren 2020-2022 anges i 2019 års prisnivå			
3.1 Mineralinformationskontoret i Malå (sid 15)	14 400	14 400	12 000
3.2 Digitalt planeringsunderlag för bostäder och infrastruktur (sid 16)	8 500	8 500	8 500
3.3 Kust- och strandzonskarteringsprogram för hållbar samhällsplanering (via Lantmäteriet) (sid 17)	-	-	-
Summa	22 900	22 900	20 500

3.1 Mineralinformationskontoret i Malå

Från att ha legat i topp på rakningen av attraktiva prospektering- och gruvländer, har Sverige har under en tid rankats allt lägre. Detta beror delvis på att andra länder satsat stort på ökad service och kunskapsförsörjning av det slag som SGUs mineralinformationskontor i Malå erbjuder – de har hunnit ikapp och förbi. Det finns en tydlig risk att prospekteringen i Sverige kommer att minska i förhållande till jämförbara länder som t.ex. Finland och Kanada. För att återta en ledande position krävs investeringar i form av ett förbättrat tillhandahållande av geologisk information, utvecklade digitala tjänster, utökad service och marknadsföring av Sverige som prospekteringsintressant land. Här har SGUs Malåkontor en nyckelroll.

Utveckling av Malåkontoret är också en viktig förutsättning för att effektivisera prospektering och utvinning av innovationskritiska metaller i Sverige. Genom att fler företag med geologisk och prospekteringsmässig kompetens etablerar sig i Malå, ökar kompetensbasen och möjligheterna till rekrytering och utveckling för såväl SGU som företagen, vilket stämmer väl överens med mål om regional tillväxt och ökad sysselsättning utanför storstäderna. Idag är företagets efterfrågan på digital och fysisk information högre än vad som kan tillgodoses utan ökade insatser.

I regeringsuppdraget ”Mineralinformationskontoret i Malå”¹⁰, som SGU redovisade 2017, beskrivs möjliga insatser som kan göras i Malå för att öka Sveriges attraktivitet för mineralnäringen. För att uppnå dessa effekter krävs en permanent utökning av anslaget om 12 000 tkr årligen. Utöver detta föreslås också punktinsatser om 2 400 tkr per år i två år (2020–2021) för tillgängliggörande av arkivmaterial och information som inkommit genom prospekteringsbolagens inrapporteringskyldighet till Bergsstaten.

¹⁰ Rapportering av regeringsuppdrag: Mineralinformationskontoret i Malå – Förslag till expansion och utveckling, Sveriges geologiska undersökning, september 2017

3.2 Digitalt planeringsunderlag för bostäder och infrastruktur

För att göra utbyggandet av både infrastruktur och bostäder snabbare, billigare och mer hållbart krävs tillgång till rätt och lättillgänglig information i ett tidigt skede i den digitala samhällsbyggnadsprocessen. Grundläggande geologisk information om jordartsförhållanden och jorddjup är klassade som basdata i den nationella geodatastrategin. Den plan för kartläggning¹¹ för åren 2018–2024 som SGU redovisat till regeringen 2017 utgår från SGUs omvärlds- och intressentanalyser. Dessa visar att behoven och efterfrågan på geologisk information – inklusive jordarts- och grundvattendata - kraftigt överstiger den kapacitet som SGUs nuvarande anslagsnivå medger. För att öka takten i uppgraderingen av jordartsinformation i expansiva områden föreslår SGU därför en utökning av anslaget om 8 500 tkr per år i tre år.

Tillgång till dessa basdata, med tillräcklig kvalitet, är nödvändig för att framställa de underlag som behövs inom samhällsplaneringen. Enligt den nya formuleringen i Plan- och bygglagen (PBL) är kommuner skyldiga att i sina översiktsplaner bedöma risken för skador på bebyggelse och byggnadsverk på grund av översvämning, ras, skred och erosion. En studie om behovet av geodata för klimatanpassning, genomförd av Lantmäteriet, visade att jordartsdatabaser av tillräcklig kvalitet för hela landet är efterfrågad för att kunna göra dessa bedömningar. Tillgång till geologiska data vid planering och projektering minskar risken för förseningar och överskridna kostnader i byggfasen. Geologisk information krävs även för att kunna ta fram såväl vattenförsörjningsplaner som materialförsörjningsplaner – ett behov som lyfts dels i arbetet med regeringens grundvattensatsning och dels i den fördjupade utvärderingen av miljömålen (FU19)¹², bl. a. avseende målet *Grundvatten av god kvalitet*¹³.

Inom de mest expansiva regionerna finns idag endast jordartsinformation med tillräcklig geografisk noggrannhet och detaljeringsgrad för samhällsbyggnadsprocessen för 15 % av Sveriges landyta. Befintlig information håller hög kvalitet i de geologiska bedömningarna men på grund av äldre tiders mätmetoder har informationen geografiska och geometriska fel. SGU har utvecklat en kostnadseffektiv metodik för att, med hjälp av Lantmäteriets nationella höjdmodell, uppgradera och höja kvaliteten på äldre jordartskartor. Arbetet med uppgradering sker till stor del digitalt, med efterföljande kontroller i fält, och resulterar i underlag som både håller tillräckligt hög geologisk och geografisk noggrannhet för dagens samhällsbyggnadsprocess.

En nyligen utförd samhällsekonomisk analys av värdet av att uppgradera jordartskartor använder som en fallstudie projekteringen av Norrbotniabanan. Kostnadsberäkningar som utfördes med hjälp av planeringsverktyget Geokalkyl visar en återbetalning på upp till 260 kronor för varje investerad krona enbart för detta användningsområde. Nyckeltal visar att redan vid 7 km planerad järnväg är nyttan större än kostnaden för en uppgraderad jordartskarta. Eftersom jordartskartan är nödvändig för så många flera tillämpningar inom samhällsbyggnadsprocessen är den verkliga återbetalningen ännu högre.

---

¹¹ N2016/07991/SUN,N2016/07822/KLS

¹² <http://sverigesmiljomal.se/fordjupad-utvardering-2019/>

¹³ Grundvatten av god kvalitet – underlagsrapport till den fördjupade utvärderingen av miljömålen 2019, SGU-rapport 2019:01

3.3 Kust- och strandzonskarteringsprogram för hållbar samhällsplanering

Samhällsplaneringen tar inte slut vid strandlinjen men planeringsunderlag som fortsätter under vattenytan är idag i stort sett obefintliga – endast i 4 % av vattenområden grundare än 10 meter är bottenförhållanden och vattendjup mätta och kartlagda med heltäckande och moderna metoder. Högupplösta geodata för havsbotten är väsentliga för en hållbar utveckling av kust- och strandzonerna samt vid analyser av miljö- och klimatförändringseffekter så som stigande havsnivåer och erosion.

Behovet av ett kust- och strandzonskarteringsprogram har därför lyfts fram som en högt prioriterad aktivitet i handlingsplanen till den Nationella geodatastrategin. En utredning om behov, nytta och utformning av ett sådant program har dragit slutsatsen att ett kust- och strandzonskarteringsprogram skulle vara mycket värdefullt för ett stort antal intressenter verksamma i kustområden - och i vissa fall direkt avgörande inom kommunal och statlig verksamhet för att svara upp mot flera olika miljödirektiv.

SGUs information om havsbottens egenskaper tillsammans med Lantmäteriets höjdmodell på land och Sjöfartsverkets djupmodell i havet utgör viktiga underlag för lösningar inom flera av de samhällsutmaningar som identifierats inom den Nationella geodatastrategin.

På motsvarande sätt som Lantmäteriet getts i uppdrag att bygga upp en ny nationell höjdmodell på land, bör nu Sjöfartsverket och SGU, i samverkan med Lantmäteriet och övriga berörda intressenter, ges i uppdrag att bygga upp en modern högupplöst djupmodell av bottenegenskaper i grunda vattenområden, dels längs våra havskuster och dels runt de fyra största insjöarna för anslutning till Lantmäteriets höjdmodell och SGUs substratmodell.

4. Ökat engagemang som huvudman för efterbehandling av förorenade områden

Förslag till utökning	2020	2021	2022
Belopp i tkr. Uppgifterna för åren 2020-2022 anges i 2019 års prisnivå			
4.1 Ökat engagemang som huvudman (sid 17)		5 000	5 000
Summa		5 000	5 000

4.1 Ökat engagemang som huvudman för efterbehandling av förorenade områden

I Sverige finns det idag drygt 80 000 identifierade områden som är eller misstänks vara förorenade. Av dessa bedöms ca 1 220 vara så kraftigt förorenade att de utgör en mycket stor risk och ytterligare 13 800 områden bedöms utgöra stor risk för skada på människor och miljö. Behovet av fortsatt arbete med utredningar och efterbehandling av förorenade områden bedöms som stort under överskådlig tid för att miljö kvalitetsmålet *Giftfri miljö* ska kunna nås.

SGU kan på begäran av kommuner vara huvudman för utredningar och efterbehandlingsåtgärder av förorenade områden. Finansieringen av åtgärds kostnaderna sker då genom bidrag från Naturvårdsverket, via berörd länsstyrelse i enlighet med förordning (2004:100) om avhjälpande av föroreningsskador och statsbidrag för sådant avhjälpande. SGUs egna personalkostnader finansieras över förvaltningsanslaget 1:8.

Den nationella prioriteringen i efterbehandlingsarbetet bör inte göras beroende av enskilda kommuners förmåga eller vilja att stå som huvudman för ett projekt. De miljörisker och ökade kostnader som kan uppstå till följd av att projekten leds av engångsaktörer bör undvikas. Fördelarna med SGU som flergångsbeställare är många. I och med att SGU tecknar ramavtal uppnås ofta en större kostnadseffektivitet än om enskilda upphandlingar genomförs. En samlad kompetens och erfarenhet i arbetet innebär effektivitetsvinster. SGU jobbar kontinuerligt med bred kunskapsuppbyggnad inom förorenade områden. Arbetet för att uppnå miljö kvalitetsmålet *Giftfri miljö* utvecklas ytterligare bl.a. genom det ökade samarbetet mellan SGU och Naturvårdsverket.

SGU får många och upprepade förfrågningar från kommunerna om att vara huvudman för nya objekt avseende både undersökningar och efterbehandling. SGUs personella resurser räcker idag inte till för arbete med fler saneringsobjekt och därför måste myndigheten nu ofta tacka nej. SGU har inom ramen för nuvarande anslagsnivå (5 000 tkr per år) ytterst begränsade möjligheter att vara huvudman för fler förorenade områden än det antal vi nu ansvarar för.

SGU begär mot denna bakgrund en permanent förstärkning av förvaltningsanslaget med 5 000 tkr från 2021 och framåt för att utöka och förstärka kompetensen inom förorenade områden och därmed i allt större utsträckning kunna åta sig huvudmannaskap för objekt som saneras med statsbidrag.

Övriga villkor – Låneram och krediter

Investering i fartyg för framtida maringeologiska undersökningar

Ett rätt utrustat undersökningsfartyg är en förutsättning för att kunna utföra den maringeologiska kartering samhället behöver. Genom successiva investeringar har SGUs undersökningsfartyg Ocean Surveyor idag den avancerade och specialanpassade utrustning som är den mättekniska förutsättningen för en modern marin insamlingsverksamhet. Fartyget är dock 35 år gammalt och – som beskrivits i tidigare budgetunderlag – om det framgent ska kunna användas måste en genomgripande reovering göras så snart som möjligt.

SGU har nu nödgats avbryta den planerade livstidsförlängningen och upphandlingen av ny framdrift för fartyget Ocean Surveyor. Anbudet, som inkom under januari 2019 och utvärderades under februari 2019, var färre än väntat, och anbudssummorna var betydligt högre än den kostnadsberäkning på storleksordningen 55 000 tkr som gjorts av den expertgrupp som knutits till upphandlingsprocessen. Den huvudsakliga orsaken till de höga anbudspriserna bedöms vara att det f.n. råder högkonjunktur, och att många varv därför har mycket att göra; därav också det låga intresset för upphandlingen.

SGU kommer nu att utreda vilka möjliga vägar som finns framåt. Alla alternativ förutsätter en permanent utökning av SGUs förvaltningsanslag åtminstone i den storleksordning som återges i avsnitt 2 ovan. Som följer av resonemanget under avsnitt 2 *Hållbara hav och blå tillväxt* ovan är det av största vikt att kunna fortsätta genomföra de maringeologiska undersökningar som samhället behöver både på kort och lång sikt. SGU avser därför att genomföra de underhåll och insatser som behövs för att säkerställa en fortsatt användning av Ocean Surveyor under den närmaste femårsperioden. Samtidigt önskar SGU fortsatt tillgång till en låneram för de långsiktiga investeringar som behöver göras, med sikte på

antingen förlängd livslängd för Ocean Surveyor eller på ett nytt fartyg. Osäkerheten i kostnader är stor. Beroende på vilka vägval som görs uppskattar SGU att en investering inom spannet 100-200 miljoner kr kommer att behövas.

Mot bakgrund av detta anholder SGU om utökad låneram i enlighet med de uppgifter som framgår av tabellen *Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar* (sid 32). Avskrivningstiden för investeringen beräknas till 20 år.

Anslag 1:9 Geovetenskaplig forskning

ap. 1 Geovetenskaplig forskning (prioritet 4)

Anslaget får användas för att främja och stödja riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning.

Belopp i tkr. Uppgifterna för åren 2020-2022 anges i 2019 års prisnivå	2020	2021	2022
1:9 Geovetenskaplig forskning	5 923	5 923	5 923
Förslag till utökning			
1:9 Geovetenskaplig forskning, ap. 1 (sid 19)	9 077	9 077	9 077
1:9 Geovetenskaplig forskning, ap.2 Hållbar utveckling av mineralnäringen (sid 20)	10 000	10 000	10 000
Summa	25 000	25 000	25 000

SGUs stöd till riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning

Forskning och utveckling är nödvändig för att utveckla geovetenskaplig kunskap för en hållbar samhällsutveckling baserat på den svenska naturens förutsättningar. SGU har i uppgift att ge stöd till riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning – ett stöd som har blivit allt viktigare under senare tid då övrig finansiering av forskning om berg, jord och grundvatten har fått stå tillbaka.

De framtida utmaningarna i en cirkulär ekonomi ligger bland annat i att stärka den svenska konkurrenskraften och att skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag. En förutsättning för det är att Sverige satsar på utveckling av morgondagens teknik- och miljölösningar. Många av dessa utmaningar och lösningar rör berg, jord och grundvatten, något som SGU poängterade särskilt i regeringsuppdraget ”Grundvattenbildning”¹⁴ som redovisades i september 2017. Där lyfte SGU just en ökning av både grundforskning och tillämpad forskning som en av de viktigaste åtgärderna för att kunna möta effekter av kommande klimatförändringar.

I rapporten ”Resultat och effekter av SGUs interna och externa forskning”¹⁵ konstateras att SGUs externa stöd till riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning är väl förankrat, samt att forskningen har stort ekonomiskt värde och behöver utökas. Det ökande värdet av SGUs forskningsstöd syns även i det ökade antal nedladdningar – nästan en fördubbling – som skett från 2016 till 2018. Som expertmyndighet inom geologi bör

¹⁴ N2016/07991/SUN, N2016/07822/KLS

¹⁵ N2015/06515/SUN

SGU kunna stödja forskning med belopp i samma storleksordning som andra expertmyndigheter som, vilka inom sina områden, med betydligt större belopp, stödjer samhällsnyttig forskning.

De forskningsansökningar som kommer in till SGU är av mycket hög relevans för de samhällsutmaningar som identifierats i Sverige och övriga Europa. Med nuvarande anslagsnivå kan endast ett fåtal av dessa forskningsprojekt beviljas medel. Den geovetenskapliga forskningens många och viktiga delområden - regionalgeologi, berggrundsgeologi, mineralogi, malmgeologi, geokemi, geofysik, kvartärgeologi och hydrogeologi - är ofta starkt nischade till olika lärosäten, och ofta med en för liten "kritisk massa" för att kunna överleva. Konsekvensen är att den geologiska forskningen, trots sin viktiga roll för våra stora samhällsutmaningar, minskat i betydelse vid flera lärosäten på grund av svårigheter att finna finansiering. Sedan ett par år finns t.ex. inte kvartärgeologi kvar som ämne vid Stockholms universitet. Utan tillräcklig finansiering riskerar samhället att inte få det kvalificerat beslutsstöd som krävs vid större infrastruktursatsningar och näringslivet kommer att få svårigheter att kunna utveckla ny miljöanpassad teknologi.

SGU föreslår därför att anslaget för stöd till riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning (anslagspost 1) förstärks med 9077 tkr så att denna anslagspost uppgår till 15 000 tkr per år från och med 2020. Dessutom föreslås en ytterligare anslagspost för forskning inom mineralnäringen, se nedan.

Forskning för hållbar utveckling av mineralnäringen

För att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag behövs forskning inom områden som rör mineralnäringen. Miljöanpassad teknologi och know-how har stor potential för svensk exportsektor – och krävs för att klara målen inom både Agenda 2030 och miljömålsarbetet, inte minst klimatmålen. Målet är att Sveriges metall- och mineraltillgångar ska nyttjas på ett så långsiktigt hållbart sätt som möjligt.

Statens andel av mineralersättningen skulle kunna användas till att främja forskning och utveckling inom området hållbar utveckling av mineralresurser. En hållbar utveckling av mineralnäringen bygger på utveckling och innovation inom bland annat hantering och nyttjande av gruvavfall, cirkulära flöden och minskade koldioxidutsläpp – men även avseende social hållbarhet som hållbara gruvsamhällen och social acceptans. Genom att genomföra forskningsinsatser inom dessa områden skapas förutsättningar för en av samhället accepterad långsiktig utveckling av den för Sverige så viktiga mineralnäringen.

Som framgår av rapporten "Innovationskritiska metaller och mineral från brytning till produkt"¹⁶ utgör underfinansiering av FoU-insatser inom geologiområdet ett problem för en satsning på innovationskritiska metaller och mineral i Sverige. SGU är den naturliga hemvisten för en sådan satsning. SGU föreslår därför vidare att myndigheten får i uppdrag att stödja forskning inom hållbar utveckling av mineralnäringen i en ny anslagspost. Beloppet bör minst motsvara den mineralersättning som betalas in till staten, men för att verkligen visa att frågorna kopplade till miljö och social utveckling tas på allvar avseende mineralnäringen bör beloppet omfatta 10 000 tkr årligen. SGU föreslår utifrån detta synsätt en ny anslagspost om 10 000 tkr per år från 2020 och framåt.

---

¹⁶ Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser Dnr: 2016/227

Anslag 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar

ap 1. Oljelagringsanläggningar m.m. samt Adak-fältet

Anslaget får användas för att täcka statliga kostnader för efterbehandling av tömda oljelagringsanläggningar och det statliga gruvfältet i Adak, Malå kommun.

Anläggningstillgångar som hänförs till sanerings- och miljösäkringsarbetet får finansieras från anslagsposten.

Belopp i tkr. Uppgifterna för åren 2020-2022 anges i 2019 års prisnivå	2020	2021	2022
1: 10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar, ap. 1 (sid 21)	14 000	14 000	14 000
Summa	14 000	14 000	14 000

Under kommande år fortsätter SGU arbetet med utformning av miljösäkringsåtgärder vid återstående anläggningar, följt av miljöprövning av föreslagna åtgärder och sedan upphandling av entreprenadarbeten. Arbetet löper på enligt plan och SGU har stor vana att hantera både åtgärder och uppföljning. Utmaningen ligger i de externa beroenden som finns i processen. Dessa leder dels till osäkerheter i tid och dels till osäkerheter i anbudssummor från entreprenörer. Osäkerheterna i kostnader, i tiden för tillståndsprövning och för eventuella överklaganden i upphandlingsprocessen innebär att det inte går att veta exakt när entreprenadkostnaderna faller ut – något som försvårar planering och fullt upparbetande av tilldelade medel. Ett effektivt arbete skulle gynnas av om SGU får tillgång till fullt anslagssparande - och fortsatt 3% anslagskredit.

SGU föreslår en anslagsnivå om 14 000 tkr årligen under 2020–2022 för att säkerställa att miljön i anslutning till statens avvecklade oljelagringsanläggningar inte förorenas, samt för eventuella insatser som krävs vid det statliga gruvfältet i Adak.

Bakgrund

Avvecklingsarbetet avslutades under 2009. I samband med detta fick 22 anläggningar tillstånd för miljösäkringsåtgärder. Avvecklingen har inneburit att många fastigheter i anslutning till bergrummen har avyttrats. Med miljösäkring menas åtgärder för att säkerställa att oljeföroreningar inne i bergrummet i största möjliga mån tas bort och att påverkan på den omgivande miljön ligger på en acceptabel nivå. Verksamheten består därmed dels av åtgärder, dels av en långsiktig miljö- och funktionskontroll av de utförda åtgärderna enligt de villkor som ställts i miljödomarna. Detta medför också att det kan behövas nya eller kompletterande miljösäkringsåtgärder, t.ex. på grund av förändringar i miljön eller förändrade myndighetskrav. Vidare behövs kontinuerligt ytterligare fysiska arbetsmiljöåtgärder genomföras vid flera av nedstigningsbrunnarna där de uppföljande kontrollerna görs.

När verksamheten vid ett oljelager avvecklats, upphör även bortpumpningen av grundvatten från det bergrum där bränslet lagrats. Därefter återgår grundvattennivåerna sakta till de ursprungliga, något som i regel tar många år. Planerna för när miljösäkringsåtgärderna ska ske bygger på bedömningar av när i tiden anläggningarna blir vattenfyllda. Den senast avslutade miljöåtgärden har under 2018 slutförts vid anläggningen Gånghester. Miljösäkring av anläggningarna Vetlanda (pågår), Kristinehamn samt

troligtvis Köping 2 ska ske under perioden 2019 till 2021 men ytterligare anläggningar kan tillkomma. Bland annat har konstaterats att två anläggningar vid Loudden, Stockholms hamn, delvis faller inom statens ansvar. Detta har inneburit, och kan också i framtiden innebära, ytterligare miljösäkringsåtgärder på grund av exploatering av området.

Som framgår ovan föreslår SGU en anslagsnivå om 14 000 tkr per år under 2020–2022.

UTGIFTSOMRÅDE 20 – ALLMÄN MILJÖ- OCH NATURVÅRD**Anslag 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden****ap 3. Sanering o återställ - del till SGU**

Anslagsposten får användas för att inventera samt, i enlighet med gällande prioriteringsordning, genomföra ansvarsutredningar, nödvändiga undersökningar, åtgärder och efterföljande miljökontroll på områden där staten har ett visst ansvar för avhjälpande och där ingen annan myndighet kan svara för avhjälpande.

Avsättningar för sanering och återställning av förorenade områden ska redovisas mot anslag det budgetår som utgifterna hänförs till.

Belopp i tkr. Uppgifterna för åren 2020-2022 anges i 2019 års prisnivå	2020	2021	2022
Förslag till finansiering			
1:4 Sanering och återställning av förorenade områden, ap. 3 (sid 23)	70 000	70 000	70 000
1:4 Kostnadseffektiv hantering av förorenade sediment – förslag till regeringen från myndigheter i samverkan: FU19-förslag med Naturvårdsverket, HaV och SGI, ap. 1 (sid 24)	4 000	14 000	7 000
Summa	74 000	84 000	77 000

Sanering och återställning av förorenade områden där staten har ett ansvar (ap. 3)

Totalt har nu knappt 170 objekt identifierats på initiativ av SGU. Av dessa är ca 100 inventerade och ett 50-tal ansvarsbedömda. Utredningar (undersökningar och åtgärdsförberedelser) pågår vid omkring 40 objekt. Det händer i sällsynta fall att en tillsynsmyndighet identifierar nya objekt som inte tidigare varit kända, och inom ramen för tillsynen ställs ibland nya krav på SGU som företrädare för staten, vilket innebär att SGU ibland måste göra omprioriteringar.

Under åren har SGU fått stor erfarenhet av arbetet med utredningar och efterbehandlingsåtgärder. Liksom när det gäller miljösäkringen av statens oljelagringsanläggningar ligger utmaningen i de externa beroenden som finns i processen; dels osäkerheter i tid och dels osäkerheter i anbudssummor från entreprenörer. Dock är både osäkerheterna i tid och entreprenadsummorna inom arbetet med förorenade områden betydligt högre än inom arbetet med oljelagringsanläggningarna. Omfattningen av dessa externa beroenden gör att det är svårt att veta exakt när entreprenadkostnaderna faller ut – något som försvårar planering och fullt upparbetande av tilldelade medel. Om SGU får tillgång till fullt anslagssparande samt möjlighet till 10% anslagskredit för verksamheten kommer arbetet att kunna effektiviseras.

Åtgärder har hittills utförts vid tjugo objekt och fler objekt inom de högsta riskklasserna 1 och 2 blir successivt redo för åtgärd. Eftersom åtgärdsförberedande utredningar för alla objekt ännu inte har genomförts, är det i dagsläget inte möjligt att exakt uppge kostnader för de områden med höga miljörisker som staten ansvarar för att efterbehandla. Detta innebär att SGU fortsatt behöver finansiering i nivå med 2018 års nivå under en kommande femårsperiod. Därefter bedömer SGU att nivån successivt kan sänkas till 40 000 tkr per år. SGU äskar en fortsatt anslagsnivå om 70 000 tkr per år för perioden 2020-2022.

Kostnadseffektiv hantering av förorenade sediment: FU19-förslag med Naturvårdsverket, HaV och SGI (ap. 1)

Detta förslag har tagits fram som en del av den fördjupade utvärderingen av miljömålen som Naturvårdsverket lämnat in till regeringen i slutet av januari 2019¹⁷. Förslaget är framtaget i samverkan mellan myndigheterna Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Sveriges geologiska undersökning, Statens geotekniska institut och Länsstyrelserna.

Sanering av förorenade sediment har hittills inte kunnat prioriteras i den utsträckning som samhället behöver på grund av de stora kostnader som är förknippade efterbehandlingen – detta trots att föroreningar i sediment, exempelvis dioxiner och kvicksilver i fiberbankar, utgör en stor utmaning för att nå miljökvalitetsmålen *Giffri miljö*, *Levande sjöar och vattendrag* samt *Hav i balans samt levande kust och skärgård*.

Myndigheterna föreslår ett paket av stegvisa insatser som syftar till att få fram kunskap om vilka nationella prioriteringar som kan och bör göras samt om hur sanering kan ske på ett kostnadseffektivt sätt. För att kunna göra det behövs bättre kunskap om förorenade sedimentområdets utbredning, om risken för spridning av miljögifter från dessa samt om behandlingsalternativens kostnadseffektivitet givet olika områdets specifika förutsättningar. Den första etappen föreslås genomföras över en treårsperiod.

Paketet innefattar sammanställning av befintliga föroreningsdata, framtagande av en nationell prioriteringsmetodik, vägledningar för riskbedömning samt utvärderingar av kostnadseffektiva behandlingsmetoder nationellt och internationellt. Undersökningar av föroreningar i prioriterade sedimentområden, pilotprojekt för olika saneringstekniker samt upprättande av en nationell kunskapsplattform ingår också. SGU driver vissa av delmomenten – som genomförandet av pilotprojekt och kartläggning av förorenade sedimentområden med fartyget Ocean Surveyor – och deltar med expertkompetens i de andra.

SGUs del i förslaget omfattar 4 000 tkr År 1, 14 000 tkr År 2 och 7 000 tkr År 3. SGU ansöker om tilldelning av dessa medel via anslaget 1:4, förslagsvis genom Naturvårdsverkets anslagspost ap 1.

Anslag 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö

Belopp i tkr. Uppgifterna för åren 2020-2022 anges i 2019 års prisnivå	2020	2021	2022
Nuvarande nivå (år 2019), bidrag via Havs- och vattenmyndighetens regleringsbrev	6 000	6 000	6 000
Förslag till utökning			
Utökat EU-arbete samt stöd och vägledning till vattenmyndigheterna (sid 25)	6 000	6 000	6 000
Grundvattenberoende ekosystem (sid 25)	1 000	1 000	1 000
Summa	13 000	13 000	13 000

¹⁷ <http://sverigesmiljomal.se/fordjupad-utvardering-2019/>

Vattenförvaltning

Ovanstående tabell summerar SGUs bedömning av den tilläggsfinansiering (utöver nuvarande finansiering, som uppgick till 8 000 tkr 2018 och 6 000 tkr 2019) som behövs för att Sverige ska kunna infria de åtaganden som ingåtts till följd av ramdirektivet för vatten och grundvattendirektivet – och särskilt med tanke på den nya lagstiftning som tillkommit under 2018. Det totala medelsbehovet är 13 000 tkr per år för perioden 2020-2022.

Behovet av SGUs stöd inom vattenförvaltningen avseende de grundvattenrelaterade frågorna är fortsatt mycket stort. Kunskaps- och resursbrist och hög personalomsättning på vattenmyndigheter och länsstyrelser är några av förklaringarna. Behovet av vägledning och kunskapsförsörjning kan inte tillgodoses av SGU i den omfattning som arbetet kräver inom ramen för hittillsvarande medelstilldelning, som erhålls via regleringsbrevet för Havs- och vattenmyndigheten.

Vägledning och EU-insatser

SGUs föreskrifter följer den systematik som finns i både ramdirektivet för vatten¹⁸ och grundvattendirektivet¹⁹. Samma systematik kommer används nu också av Havs- och vattenmyndigheten, vilket är positivt. Under 2018 har SGU förstärkt vägledningsarbetet så mycket som möjligt, samtidigt som våra insatser inom EU- och CIS-arbetet också stärkts. Svenska grundvattenförhållanden avviker starkt från de kontinentala; bevakning av Sveriges intressen på Europainivå är därför viktigt. Under 2019 ser vi dessutom ett behov av ytterligare vägledningsinsatser på grund av nya lagkrav och därmed möjlighet till utveckling av ny praxis inom vattenförvaltningen.

SGU har dels, liksom Havs- och vattenmyndigheten, en roll som föreskrivande och vägledande myndighet, och dels en roll som kunskapsförsörjande myndighet liknande SMHI. Trots detta är medelstilldelningen betydligt lägre. SGU anser att skillnaden mellan resurstilldelning för ytvatten och grundvatten är omotiverat stor med tanke på den interaktion som sker inom vattencykeln. Grundvattnets inverkan på ytvattenmiljön är omfattande eftersom mer än hälften av vattnet i sjöar och vattendrag härstammar från grundvattnet. SGU ser därför ett behov om ytterligare 6 000 tkr årligen för att stärka arbetet med Sveriges åtaganden inom ramdirektivet för vatten och grundvattendirektivet.

Digital information och grundvattenberoende ekosystem (våtmarker mm)

Informationen som är nödvändig för vattenmyndigheternas genomförande av vattenförvaltningen finns inte tillgänglig vid SGU och behöver insamlas. SGU har under 2017 och 2018 inom eget förvaltningsanslag gjort en satsning på nyinsamling av information i områden som kan anses särskilt utsatta för vattenbrist. Satsningen svarar även delvis upp mot vattenförvaltningens behov, men stora områden som är viktiga förekomster inom svensk vattenförvaltning faller utanför det uppdrag som givits SGU.

Framgången för miljökvalitetsmålet *Grundvatten av god kvalitet* är direkt kopplad till vattenförvaltningens resultat. En väl genomförd vattenförvaltning medför således en bättre uppfyllelse av miljökvalitetsmålet. Målet omfattar bland annat att uppnå grundvattnets

---

¹⁸ 2000/60/EG

¹⁹ 2006/118/EG

kemiska och kvantitativa status i enlighet med vattenförvaltningens krav, samt grundvattnets påverkan på anslutande ekosystem i ytvatten.

Det finns ett nationellt behov av att utveckla metoder för att fastställa vilka hotade landbaserade och akvatiska ekosystem (ytvatten) som kan bli föremål för vattenförvaltningsarbete och miljökvalitetsmål. Här har SGU tagit fram vägledningar och samarbete pågår med vattenmyndigheter, Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket. Det fortsatta utvecklingsarbetet beräknas för SGUs del uppgå till 1 000 tkr per år för perioden 2020–2022. Detta knyter även an till den satsning på restaurering av våtmarker som pågått under 2018 – en värdefull satsning som engagerat bl.a. länsstyrelser, kommuner och civilsamhället.

Sammantaget för vattenförvaltningsarbetet

Den tilläggsfinansiering som behövs för att Sverige ska kunna infria de åtaganden som ingått till följd av ramdirektivet för vatten och grundvattendirektivet är en utökning av medlen om 7 000 tkr per år för 2020–2022. Det totala medelsbehovet är 13 000 tkr per år för perioden 2020-2022.

AVGIFTSINTÄKTER SOM DISPONERAS

Avgiftsfinansierad verksamhet

Enligt förordning (2008:1233) med instruktion för Sveriges geologiska undersökning får SGU mot avgift bedriva uppdragsverksamhet och tjänsteexport. Nivån på avgifterna sätts så att intäkterna täcker samtliga kostnader, såväl direkta som indirekta, som rör verksamheten. Intäkterna förväntas uppgå till 23 600 tkr 2020. Så långt SGU kan bedöma kommer intäkterna att ligga på samma nivå även 2021–2022.

Övriga avgiftsintäkter som disponeras

Intäkter av avgifter som tas ut med stöd av 4 § avgiftsförordningen (1992:191) avser i första hand försäljning av geologisk information i form av databaser, kartor och publikationer. Vidare förekommer viss andrahandsuthyrning av lokaler. Intäkterna beräknas till 5 250 tkr under 2020. Så långt SGU kan bedöma kommer intäkterna att ligga på samma nivå även 2021–2022. Bedömningen gäller under förutsättning att SGUs geodata inte görs helt avgiftsfria.

ÖVRIGA INTÄKTER SOM DISPONERAS

SGU som huvudman för efterbehandling av förorenade områden

SGU kan på begäran från en kommun agera huvudman för objekt där saneringen sker helt eller delvis med statsbidrag. Finansieringen av utredningar och åtgärder görs genom bidrag från Naturvårdsverket via den berörda länsstyrelsen i enlighet med förordning (2004:100) om avhjälpande av föroreningsskador och statsbidrag för sådant avhjälpande. Under 2020–2022 beräknar SGU att årligen upparbeta ca 100 000 tkr som finansieras med bidrag från Naturvårdsverket.

SGUs samverkan med andra myndigheter och deltagande i FoU-projekt

SGU är en aktiv partner i internationellt samarbete och internationella forsknings- och utvecklingsprojekt. Flera projekt med extern finansiering pågår och bedöms fortsätta under de närmaste åren. SGU samverkar också med andra statliga myndigheter. Den externa bidragsfinansieringen inom dessa områden beräknas till 28 650 tkr för år 2020 och 24 650 tkr per år under perioden 2021–2022.

AVGIFTSINTÄKTER SOM REDOVISAS MOT INKOMSTITTEL

Avgifter enligt minerallagen

Med stöd av 14 kap. 1–2 §§ minerallagen (1991:45) samt 2 §, 10–11 §§, 19 § och 43 § mineralförordningen (1992:285) tar Bergsstaten ut ansöknings- och undersökningsavgifter. Undersökningsavgiften varierar med typ av koncessionsmineral och med undersöknings-tiden. För bearbetningskoncession och markanvisningsförrättning betalas endast en ansökningsavgift och en markanvisningsavgift.

Med stöd av punkt 59–60 §§ mineralförordningen tas en avgift (försvarsavgift) ut av innehavare av utmål enligt gruvlagen samt äldre rättighet avseende stenkol.

Prognosen för de sammantagna avgifterna är 19 000 tkr för 2020, 20 000 tkr för 2021 och 21 000 tkr för 2022.

Mineralersättning

För bearbetningskoncessioner som har beviljats sedan den 1 maj 2005 ska koncessions-havaren betala en mineralersättning enligt 7 kap. 7 § minerallagen (1991:45) samt 48-49a §§ mineralförordningen (1992:285). Ersättningen motsvarar två promille av det beräknade värdet av de mineral som har brutits och uppfodrats under året inom koncessionen. Tre fjärdedelar av ersättningen tillfaller fastighetsägare inom koncessionsområdet och en fjärdedel staten.

Intäkterna från mineralersättning beräknas till 2 000 tkr per år under perioden 2020-2022.

Försäljning av oljelagringsanläggningar

SGU kan i vissa fall uppbära intäkter från försäljning av oljelagringsanläggningar med tillhörande utrustning m.m. Intäkterna redovisas mot inkomstittel efter avdrag för direkta försäljningsomkostnader.

För perioden 2020–2022 förväntas inga försäljningsintäkter av detta slag.

Avgifter enligt 5 § kontinentalsockelförordningen

Enligt 5 § kontinentalsockelförordningen (1966:315) meddelar SGU tillstånd till sand-, grus- eller stentäkt på kontinentalsockeln. Idag finns tre tillstånd för vilka SGU tar ut en avgift beräknad på utvunnen kvantitet.

Intäkterna beräknas uppgå till 75 tkr per år under perioden 2020–2021. För år 2022 förväntas i dagsläget inga avgiftsintäkter av detta slag.

Bedömningen baseras på idag gällande tillstånd och villkoren däri. Tillkommande tillstånd och/eller villkorsändringar kan komma att påverka bedömningen med avseende på såväl avgiftsintäkternas storlek som när i tid de tas ut.

UTÖKAD INFORMATION

Översikt över verksamhetens finansiering

Tkr ¹⁾	År -1 utfall år 2018	År 0 prognos år 2019	År 1 beräknat år 2020	År 2 beräknat år 2021	År 3 beräknat år 2022
Finansieringskälla					
Utgiftsområde 24 Näringsliv					
<i>Anslag 1:8 Sveriges geologiska undersökning</i>					
<i>ap.1 Geologisk undersökningsverksamhet m.m.</i>	229 778 ²⁾	248 942 ³⁾	331 422 ⁴⁾	326 028	318 996
<i>Anslag 1:9 Geovetenskaplig forskning</i>					
<i>ap.1 Geovetenskaplig forskning</i>	5 923 ⁵⁾	5 923 ⁶⁾	15 000 ⁷⁾	15 000	15 000
<i>ap.2 (förslag till ny anslagspost)</i>			10 000 ⁸⁾	10 000	10 000
<i>Anslag 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar</i>					
<i>ap.1 Oljelagringsanläggningar m.m. samt Adak-fältet</i>	14 032 ⁹⁾	13 853 ¹⁰⁾	14 000 ¹¹⁾	14 000	14 000
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård					
<i>Anslag 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden</i>					
<i>ap. 3 Sanering o återställ - del till SGU</i>	55 945 ¹²⁾	65 000 ¹³⁾	70 000 ¹⁴⁾	70 000	70 000
<i>ap.1 Sanering och efterbehandling av förorenade områden</i>			4 000 ¹⁵⁾	14 000	7 000
<i>Anslag 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö</i>					
<i>ap.2 Havs- och vattenmiljöer</i>			13 000 ¹⁶⁾	13 000	13 000
Avgiftsintäkter som disponeras	28 892	29 080	28 850	28 850	28 850
- uppdragsverksamhet	17 235	11 530	11 300	11 300	11 300
- tjänsteexport	4 590	12 300	12 300	12 300	12 300
- intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	7 067	5 250	5 250 ¹⁷⁾	5 250	5 250
Övriga intäkter som disponeras	97 138	156 100	128 650	124 650	124 650
- varav bidrag till efterbehandling av förorenade områden (BFO)	71 906	120 500	100 000	100 000	100 000
Summa	431 708	518 898	614 922	615 528	601 496
Avgiftsintäkter som redovisas mot inkomsttitel	20 836	23 000	21 075	22 075	23 000
- avgifter enligt minerallagen	17 738	21 000	19 000	20 000	21 000
- Mineralersättning	3 026	2 000	2 000	2 000	2 000
- Förläning av oljelagringsanläggningar	0	0	0	0	0
- Avgifter enligt 5 § kontinentalsockelförordning	72	0	75	75	0

¹⁾ Uppgifterna för åren 2020-2022 anges i 2019 års prisnivå.

²⁾ **1:8** Utgående överföringsbelopp vid utgången av **år 2018** uppgår till 9 120 tkr. I enlighet med SGUs regleringsbrev disponerar myndigheten ett anslagssparande om 3 %.

³⁾ **1:8** Finansiering **år 2019** från anslag Geologisk undersökningsverksamhet m.m. (248 942 tkr) baseras på den i regleringsbrevet för år 2019 beslutade tilldelningen (241 772 tkr) samt ett ianspråktagande av disponibelt anslagssparande från 2018 om 7 170 tkr.

⁴⁾ **1:8** Finansiering **år 2020** från anslag Geologisk undersökningsverksamhet m.m. (321 422 tkr) baseras på den i budgetpropositionen för år 2019 föreslagna anslagsnivån (241 772 tkr). Därtill föreslås en anslagsutökning för finansiering av Klimatomställning - minska utsläpp och anpassa samhället (41 750 tkr). Hållbara hav och blå tillväxt (25 000 tkr) samt Hållbart samhällsbyggande i hela landet (22 900 tkr).

⁵⁾ **1:9 (förslag till ny ap.1)** Anslagsförbrukningen vid utgången av **år 2018** uppgår till den i regleringsbrevet för år 2018 beslutade tilldelningen (5 923 tkr).

⁶⁾ **1:9 (förslag till ny ap.1)** Finansiering **år 2019** från anslag Geovetenskaplig forskning (5 923 tkr) baseras på den i regleringsbrevet för år 2019 beslutade tilldelningen (5 923 tkr).

⁷⁾ **1:9 (förslag till ny ap.1)** Finansiering **år 2020** från anslag Geovetenskaplig forskning (5 923 tkr) baseras på den i budgetpropositionen för år 2019 föreslagna anslagsnivån (5 923 tkr) samt en begärd nivåhöjning till 15 000 tkr.

⁸⁾ **1:9 (förslag till ny ap. 2)** Finansiering föreslås till forskning för Hållbar utveckling av mineralnäringen.

⁹⁾ **1:10** Utnyttjad anslagskredit vid utgången av **år 2018** uppgår till -147 tkr. Enligt beslut i SGUs regleringsbrev har myndigheten en anslagskredit om 3 % av tillgängliga medel till sitt förfogande.

¹⁰⁾ **1:10** Finansiering **år 2019** från anslag Oljelagringsanläggningar m.m. samt Adak-fältet (13 853 tkr) baseras på den i regleringsbrevet för år 2019 beslutade tilldelningen (14 000 tkr) samt en reglering av ianspråktagen anslagskredit från 2018 om 147 tkr.

¹¹⁾ **1:10** Finansiering **år 2020** från anslag Oljelagringsanläggningar m.m. samt Adak-fältet (14 000 tkr) baseras på den i budgetpropositionen för år 2018 föreslagna anslagsnivån (14 000 tkr).

- ¹²⁾ **1:4** Anslagssparandet vid utgången av **år 2018** uppgår till 14 055 tkr. Enligt beslut i Naturvårdsverkets regleringsbrev tillåts inte att anslagssparandet från år 2018 disponeras år 2019.
- ¹³⁾ **1:4** Finansiering **år 2019** från anslag Sanering och återställ - del till SGU (65 000 tkr) baseras på den i regleringsbrevet för Naturvårdsverket år 2019 beslutade tilldelningen under ap. 3 (65 000 tkr).
- ¹⁴⁾ **1:4** Finansiering **år 2020** från anslag Sanering och återställ - del till SGU (70 000 tkr) grundar sig på att arbetet med de statligt förorenade områdena nu har kommit så långt i processen att flera objekt är klara för åtgärd.
- ¹⁵⁾ **1:4** **Finansiering föreslås från ap.1** Sanering och efterbehandling av förorenade områden för Kostnadseffektiv hantering av förorenade sediment – förslag till regeringen från myndigheter i samverkan: FU19-förslag med Naturvårdsverket, HaV och SGI.
- ¹⁶⁾ **1:11** Finansiering **år 2020** från anslag Havs- och vattenmiljöer (13 000 tkr) föreslås för arbete inom vattenförvaltningen avseende Utökat EU-arbete samt stöd och vägledning till vattenmyndigheterna samt Grundvattenberoende ekosystem.
- ¹⁷⁾ **Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen** - Gäller under förutsättning att SGUs geodata inte görs helt avgiftsfria.

Räntekonto med kredit och annan kredit i Riksgäldskontoret

SGU föreslår att en räntekontokredit om 10 000 tkr även fortsatt ställs till myndighetens förfogande. För projekt inom uppdrag och tjänsteexport erhålles betalning i många fall först efter det att avtalade tjänster har levererats, och för EU-finansierade projekt ska upparbetade kostnader först granskas och godkännas av betalande part innan likvid erläggs.

Anslagskredit på ramanslag

Anslag 24 1:8 Geologisk undersökningsverksamhet m.m.

SGU föreslår att en anslagskredit motsvarande 3 % av tilldelade medel fortsatt ställs till myndighetens förfogande under åren 2020–2022 för finansiering av oförutsedda händelser nära årsskiftet.

Anslag 24 1:9 Geovetenskaplig forskning

Inget behov av anslagskredit föreligger.

Anslag 24 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m.

SGU föreslår att en anslagskredit motsvarande 3 % av tilldelade medel fortsatt ställs till myndighetens förfogande under åren 2020–2022 för finansiering av oförutsedda händelser nära årsskiftet.

Anslag 20 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden

SGU föreslår att en anslagskredit motsvarande 10 % av tilldelade medel ställs till myndighetens förfogande under åren 2020–2022 för finansiering av oförutsedda händelser nära årsskiftet.

Förslag till disponibelt anslagssparande

Anslag 24 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m.

I arbetet med oljelagringsanläggningarna finns externa beroenden som riskerar att försena arbetet. Det handlar om tillstånd hos mark- och miljödomstol, krav från tillsynsmyndigheter, överprövade upphandlingar, tillgång till mark, avtal med andra verksamhetsutövare m.m. Dessa externa beroenden medför både osäkerheter i tid och i

kostnader och innebär att det inte går att veta exakt när entreprenadkostnaderna faller ut – något som försvårar planering och fullt upparbetande av tilldelade medel. Mot denna bakgrund är det av stor vikt att SGU, som komplement till en anslagskredit motsvarande 3 % av tilldelade medel, har möjlighet att överföra oförbrukade medel mellan åren för att kunna utföra arbetet på ett kostnadseffektivt sätt.

SGU anholder därför om att få disponera ett anslagssparande om 3 % för anslag 24 1:10.

Anslag 20 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden

Processen med sanering av förorenade områden är beroende av ett flertal externa faktorer. Osäkerheterna avseende bland annat tiden för tillståndsprovning och eventuella överklaganden i upphandlingsprocessen innebär att det inte går att veta exakt när saneringskostnaderna faller ut – något som försvårar planering och fullt upparbetande av tilldelade medel. Om SGU får tillgång till fullt anslagssparande samt möjlighet till 10 % anslagskredit för verksamheten kommer arbetet att effektiviseras.

SGU anholder därför om att få disponera ett anslagssparande om 3 % på ap.3.

Bemyndiganden

Beloppen avseende infriade förpliktelser är indikativa.

Tkr ¹⁾	År -1	År 0	År 1	År 2	År 3	År 4-5
	utfall	prognos	beräknat	beräknat	beräknat	beräknat
Finansieringskälla	år 2018	år 2019	år 2020	år 2021	år 2022	år 2023 -

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Anslag 1:9 Geovetenskaplig forskning, exkl begärd anslagsutökning ²⁾

Ingående åtaganden	4 169	4 862	3 899	-	-	-
+ Nya åtaganden	3 878	2 976	5 600	-	-	-
- Infriade åtaganden	-3 185	-3 939	-3 705	-4 054	-1 740	0 ³⁾
Utestående åtaganden vid årets slut	4 862	3 899	5 794	-	-	-
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	5 000	5 000	6 000	-	-	-

Anslag 1:9 Geovetenskaplig forskning, inkl begärd anslagsutökning ²⁾

Ingående åtaganden	4 169	4 862	3 899	-	-	-
+ Nya åtaganden	3 878	2 976	18 600	-	-	-
- Infriade åtaganden	-3 185	-3 939	-3 705	-10 554	-8 240	0 ³⁾
Utestående åtaganden vid årets slut	4 862	3 899	18 794	-	-	-
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	5 000	5 000	19 000	-	-	-

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Anslag 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden

ap. 3 Sanering o återställ - del till SGU ⁴⁾

Ingående åtaganden	11 074	21 396	30 000	-	-	-
+ Nya åtaganden	21 396	30 000	30 000	-	-	-
- Infriade åtaganden	-11 074	-21 396	-30 000	-30 000	0	0 ⁵⁾
Utestående åtaganden vid årets slut	21 396	30 000	30 000	-	-	-
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	30 000	30 000	30 000	-	-	-

¹⁾ Uppgifterna för åren 2020-2022 anges i 2019 års prisnivå.

²⁾ Syfte: För att kunna teckna avtal om bidrag till fleråriga forskningsprojekt.

³⁾ Slutår 2022.

⁴⁾ Syfte: För att kunna teckna avtal om fleråriga insatser som rör inventering, undersökningar och åtgärder för att sanera och efterbehandla förorenade områden.

⁵⁾ Slutår 2021.

Verksamhetsinvesteringar

Verksamhetsinvesteringar

Tkr ¹⁾	ÅR -1	ÅR 0	ÅR 1	ÅR 2	ÅR 3
	Utfall	Prognos	Beräkn.	Beräkn.	Beräkn.
	år 2018	år 2019	år 2020	år 2021	år 2022
Immateriella investeringar					
Datasystem, rättigheter m.m.	201	2 500	5 500	1 500	1 500
Materiella investeringar					
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	7 894	9 963	11 900	15 900	77 900
Byggnader, mark och annan fast egendom	0	0	0	0	0
Övriga verksamhetsinvesteringar	1 509	600	600	600	600
Summa verksamhetsinvesteringar	9 604	13 063	18 000	18 000	80 000
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	9 430	11 063	16 000	16 000	78 000
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)					
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)					
Anslag (efter medgivande av regeringen)	174	2 000	2 000	2 000	2 000
Summa finansiering	9 604	13 063	18 000	18 000	80 000

¹⁾ Uppgifterna för åren 2020-2022 anges i 2019 års prisnivå.

Särskild information om verksamhetsinvesteringar

Tkr ¹⁾	Totalt	Ack. utfall	ÅR 0	ÅR 1	ÅR 2	ÅR 3
			Prognos	Beräkn.	Beräkn.	Beräkn.
			år 2019	år 2020	år 2021	år 2022 -
Verksamhetsinvesteringar per objekt						
Framdriftsmaskineri fartyg	196 000		0	8 000	8 000	180 000
Summa utgifter för investeringar	196 000	0	0	8 000	8 000	180 000
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	196 000		0	8 000	8 000	180 000
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)						
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)						
Anslag						
Summa finansiering	196 000	0	0	8 000	8 000	180 000
Varav investeringar i anläggningstillgångar						
Datasystem, rättigheter m.m.						
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	196 000		0	8 000	8 000	180 000
Byggnader, mark och annan fast egendom						
Övriga verksamhetsinvesteringar						
Summa finansiering	196 000	0	0	8 000	8 000	180 000

¹⁾ Uppgifterna för åren 2020-2022 anges i 2019 års prisnivå.

Investeringen avser byte av ett framdriftssystem för SGUs undersökningsfartyg Ocean Surveyor, alternativt investering i nytt fartyg. Ett fartyg så som Ocean Surveyor med avancerad och specialanpassad utrustning för havsbottenundersökningar utgör en förutsättning för att kunna bedriva den maringeologiska verksamheten.

Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar

Tkr ¹⁾	År -1	År 0	År 1	År 2	År 3
	Utfall	prognos	förslag	beräknat	beräknat
	år 2018	år 2019	år 2020	år 2021	år 2022
IB lån i Riksgäldskontoret	10 890	13 407	18 505	26 350	31 329
Nyupplåning	7 722	11 063	16 000	16 000	78 000
Amorteringar	5 205	5 965	8 155	11 021	11 878
UB lån i Riksgäldskontoret	13 407	18 505	26 350	31 329	97 451
Beslutad/föreslagen låneram	55 000	72 000	28 000	33 000	99 000
Ränteutgifter	13	148	791	940	2 924
Finansiering av räntor och avskrivningar					
Utgiftsområde 24, anslag 1:8	5 218	6 113	8 946	11 961	14 802
Utgiftsområde 24, anslag 1:10	0	0	0	0	0
Övrig finansiering	0	0	0	0	0

¹⁾ Uppgifterna för åren 2020-2022 anges i 2019 års prisnivå.

Differenser mellan utfall och prognos nyupplåning i ovanstående tabell jämfört med utfall och prognos investeringar i tabellen Verksamhetsinvesteringar beror på att 598 tkr av investeringar 2017 togs upp i lån 2018 samt att 2 307 tkr av 2018 års investeringar kommer att tas upp i lån 2019.

Lokalbehov

SGU utökar hyresavtalet för kontoret i Luleå och tillträder 111 m² kontorsyta under mars 2019. Det nya hyresavtalet omfattar totalt 510 m² (460 m² kontor + 50 m² källararkiv). Kostnaden är 586 860 kr/år, dvs 1 151 kr/m², vilket är en sänkning med 110 kr/m² jämfört med tidigare avtal.

Arbetet med att utöka SGUs borrhärnearkiv vid mineralinformationskontoret i Malå med 4 000 m² fortgår – invigningen hölls i början av februari 2019. SGU ser även över möjligheterna att utöka tillgången till samlad relevant information genom att flytta ytterligare material från Uppsala till Malå under perioden.

BILAGA 1

SGUs BUDGETUNDERLAG 2020-2022: kopplingar till Agenda 2030 och januariöverenskommelsen

I nedanstående tabell illustreras kopplingen mellan SGUs förslag till utökning av verksamheten åren 2020–2022 och de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Tabellen visar även kopplingar till januariöverenskommelsen*.

Anslagsområde/ särskild satsning	Relevanta Agenda 2030-mål	Kommentar	Föreslagen utökning	Koppling till januariöverenskommelsen*: SGUs förslag kan främja ett antal av den s.k. 73-punktlistans intentioner
Anslag 1:8				
1. Klimatomställning –		utsläpp och anpassa samhället (prio 1)		
1.1 Bergslagen – omställningsteknik, sysselsättning och innovationskritiska mineral	8, 9, 11, 13	Modern kartläggning av metaller och mineral i Bergslagen ger kunskap som bidrar till förutsättningar för ekonomisk tillväxt (Mål 8), hållbar industri, innovationer och infrastruktur (Mål 9), samt för hållbara städer och samhällen (Mål 11). Teknik för klimatomställning (Mål 13), till exempel batteritillverkning och utbyggnad av vindkraft, kräver resurser i form av bland annat innovationskritiska råvaror som det finns potential att utvinna i Bergslagen. I förlängningen bidrar en ökad svensk utvinning av strategiskt viktiga råvaror till <i>Generationsmål</i> ets intentioner att inte orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.	17 000 tkr (-20) 29 000 tkr (-21) 27 000 tkr (-22)	<i>Jobb, företagande och hållbar tillväxt</i> - ”...främja ett mer konkurrenskraftigt näringsliv”, samt t.ex. punkt 13. Exportsatsning och fler jobb i hela landet <i>Hela landet ska växa</i> ”Både landsbygd, glesbygd och större städer ska kunna utvecklas.” <i>Miljö och klimat</i> – främst punkterna 30 En aktiv klimatpolitik, och 31 Fossilfria transporter <i>Regeringsförklaringen: Samverkan, innovation och klimatomställning gör svenska företag världsledande. Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsnation.</i>
1.2 Tryggad dricksvattenförsörjning	3, 6, 11, 13, 15	Rent vatten och tryggad dricksvattenförsörjning bidrar framför allt till Mål 6 - Rent vatten och samitet, men även till människors hälsa (Mål 3), hållbara samhällen (Mål 11), klimatanpassning (Mål 13) och genom kopplingarna mellan grundvatten och ytvattnet även till bättre förutsättningar för akvatiska ekosystem och biologisk mångfald (Mål 15).	10 000 tkr (-20) Därefter 24 000 tkr/år	<i>Miljö och klimat</i> – bl.a. punkterna 30 En aktiv klimatpolitik, 36 Barnvänliga och hållbara städer, 39 Förstärka insatser för den biologiska mångfalden <i>Hela landet ska växa</i> – bl.a. punkt 25 Stärk och öka konkurrenskraften inom det svenska jordbruket <i>Regeringsförklaringen: Grundvattennivåerna ska säkras och tillgången till dricksvatten skyddas.</i>

* Källa: <https://www.socialdemokraterna.se/globalassets/aktuellt/utkast-til-sakpolitisk-overenskommelse.pdf>

BILAGA 1

Anslagsområde/ särskild satsning	Relevanta Agenda 2030-mål	Kommentar	Föreslagen utökning	Koppling till januari-överenskommelsen*: SGUs förslag kan främja ett antal av den s.k. 73-punktlistans intentioner
Anslag 1:8, forts 1.3 Nationell geodatastrategi - öppna geodata för en digital samhällsbyggnadsprocess, innovation och företagande	Mål 3, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15	Den nationella geodatastrategin och öppna geodata, inklusive miljödata, bidrar bl.a. rent vatten (Mål 6), ekonomisk tillväxt och hållbar industri (Mål 8 och 9), till hållbara samhällen (Mål 11), hållbar konsumtion och produktion (Mål 12), till bekämpning av klimatförändringar och klimatanpassning (Mål 13) och till målen avseende hav och biologisk mångfald (Mål 14 och 15).	6 750 tkr (-20) Därefter 4 750 tkr/år	<i>Hela landet ska växa</i> – ”Både landsbygd, glesbygd och större städer ska kunna utvecklas....järnvägar, vägar och bostäder så att människor kan bo, leva och arbeta i hela landet.”, samt bl.a. punkt 22 Bygg ut den digitala infrastrukturen i hela landet Regeringsförklaringen: Samverkan, innovation och klimatomställning gör svenska företag världsledande.
1.4 Koldioxidlagring, kontinentalsockellag och konfliktmineral	Mål 9, 11, 12, 13, 14, 15 m.fl.	Kunskap samt tillstånds- och tillsynsarbete banar väg för koldioxidlagring och därmed minskade CO2-utsläpp, vilket bidrar till Mål 13 – men även till en mer hållbar industri (Mål 9) och i förlängningen även till flera andra mål (t.ex. 11, 12, 14 och 15). Kunskap och tillsynsarbete avseende konfliktmineral bidrar globalt till bl.a. hälsa (Mål 3), anständiga arbetsvillkor (Mål 8), Fredliga samhällen (Mål 17) samt till <i>Generationsmålets</i> intentioner att vår konsumtion inte ska orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.	8 000 tkr/år från 2020	<i>Miljö och klimat</i> – främst punkterna 30 En aktiv klimatpolitik, punkt 33 ”... på ett hållbart och effektivt sätt binda tillbaka en del av de utsläpp som redan gjorts”, samt 39 Förstärka insatser för den biologiska mångfalden Regeringsförklaringen: Samverkan, innovation och klimatomställning gör svenska företag världsledande. Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsnation. Internationellt arbete för fred och demokrati, bättre arbetsvillkor.
2. Hållbara hav och blå tillväxt (prio 2) Maringeologisk information för samhällets havsplanering	Mål 13, 14	En utökad marin kartläggning är viktigt för Sveriges försvar och för samhällets samlade ökande behov av underlag och kunskap om havet och bidrar därmed till Mål 14, men även till klimatanpassning (Mål 13) m.m.	25 000 tkr/år från 2020	<i>Miljö och klimat</i> – främst punkterna 30 En aktiv klimatpolitik, och 39 Förstärka insatser för den biologiska mångfalden <i>Trygghet, säkerhet och demokrati</i> – ”Sveriges försvar ska stärkas” Regeringsförklaringen: Vårt ledarskap för globalt hållbara hav fortsätter.

BILAGA 1

Anslagsområde/ särskild satsning	Relevanta Agenda 2030-mål	Kommentar	Föreslagen utökning	Koppling till januari-överenskommelsen*: SGUs förslag kan främja ett antal av den s.k. 73-punktlistans intentioner
Anslag 1:8, forts				
3. Hållbart samhälls-	byggande i	hela landet (prio 3)		
3.1 Mineralinformationskontoret i Malå	Mål 8, 9, 11, 12, 13	Fortsatt utveckling av kontoret i Malå ger kunskap, arbetstillfällen samt tillgång till mer metaller och mineral, vilket bidrar till förutsättningar för ekonomisk tillväxt (Mål 8), hållbar industri, innovationer och infrastruktur (Mål 9), hållbara städer och samhällen (Mål 11), hållbar konsumtion och produktion (Mål 12) samt bekämpning av klimatförändringar (Mål 13).	14 400 tkr (-20) 14 400 tkr (-21) Därefter 12 000 tkr/år	<i>Jobb, företagande och hållbar tillväxt</i> - bl.a. punkt 13 Exportsatsning och fler jobb i hela landet. <i>Hela landet ska växa</i> – ”Både landsbygden, glesbygd och större städer ska kunna utvecklas.....järnvägar, vägar och bostäder så att människor kan bo, leva och arbeta i hela landet.”, samt bl.a. punkt 22 Bygg ut den digitala infrastrukturen i hela landet Regeringsförklaringen: Samverkan, innovation och klimatomställning gör svenska företag världsledande. Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsnation.
3.2 Digitalt planeringsunderlag för infrastruktur och bostäder	9, 11, 13	Ett digitalt planeringsunderlag behövs som innehåller de moderna underlag som krävs för kostnadseffektiv planering och byggande av hållbara städer och samhällen (Mål 11), järnvägar (Mål 13) och annan infrastruktur (Mål 9).	8 500 tkr/år från 2020	<i>Hela landet ska växa</i> – bl.a. punkt 22 Bygg ut den digitala infrastrukturen i hela landet, 28 Bygg ut infrastrukturen <i>Miljö och klimat</i> – bl.a. punkt 30 En aktiv klimatspolitik som värnar det klimatpolitiska ramverket, 31 Fossilfria transporter, 36 Barnvänlig och hållbara städer
3.3 Kust- och strandkarteringsprogram för hållbar samhällsplanering	13,14 m.fl.	Ökad kunskap om havet och kusterna behövs för att nå målen om hav och marina resurser (Mål 14) och för arbete med klimatanpassning av samhället där havsnivåhöjning, kusterosion m.m. är centralt (Mål 13).	(via Lantmäteriet)	<i>Miljö och klimat</i> – bl.a. punkt 30 En aktiv klimatspolitik som värnar det klimatpolitiska ramverket Regeringsförklaringen: Vårt ledarskap för globalt hållbara hav fortsätter.

BILAGA 1

Anslagsområde/ särskild satsning	Relevanta Agenda 2030-mål	Kommentar	Förelagen utökning	Koppling till januari-överenskommelsen*: SGUs förslag kan främja ett antal av den s.k. 73-punktslistans intentioner
Anslag 1:8, forts 4. Ökat engagemang som huvudman för efterbehandling av förorenade områden	6, 11, 15	Mål 6 Rent vatten, Mål 11 Hållbara städer och samhällen samt Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald påverkas positivt av arbetet med att åtgärda förorenade områden – liksom <i>Giffri miljö</i> m.fl. miljö kvalitetsmål.	5 000 tkr/år från 2021	<i>Miljö och klimat</i> – främst 39 Förstärka insatser för den biologiska mångfalden <i>Hela landet ska växa</i> – ”Både landsbygd, glesbygd och större städer ska kunna utvecklas.” Regeringsförklaringen: Grundvattennivåerna ska säkras och tillgången till dricksvatten skyddas.
Anslag 1:9 Geoveten-	skaplig	forskning		
Anslag 1:9 Geovetenskaplig forskning AP.1 Stöd till geovetenskaplig forskning	9, 11, 12	Geovetenskaplig forskning är nödvändig för att säkerställa och utveckla den geologiska baskunskapen så att klimatarbetet (Mål 13) samt samhällsinnovationer och en cirkulär ekonomi kan utvecklas (Mål 9, 11, 12 m.fl.).	9 077 tkr/år från 2020	<i>Skolan</i> – Sverige ska ha höga ambitioner som en kunskapsnation. <i>Miljö och klimat</i> – punkt 38 Stärk utvecklingen av en resurseffektiv, cirkulär och biobaserad ekonomi
Anslag 1:9 Geovetenskaplig forskning AP.2 Forskning för en hållbar mineralnäring	9, 11, 12	Forskning för en hållbar mineralnäring behövs för klimatarbetet (Mål 13) och för att utveckla samhällsinnovationer och en cirkulär ekonomi (Mål 9, 11, 12 m.fl.).	10 000 tkr/år från 2020	<i>Skolan</i> – Sverige ska ha höga ambitioner som en kunskapsnation. <i>Miljö och klimat</i> – punkt 38 Stärk utvecklingen av en resurseffektiv, cirkulär och biobaserad ekonomi
Anslag 1:10				
Anslag 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar	6, 15	Mål 6 Rent vatten och Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald påverkas positivt av arbetet med att åtgärda förorenade områden – liksom <i>Giffri miljö</i> m.fl. miljö kvalitetsmål.	Ingen utökning under perioden 2020-2022 (önskas ligga kvar på 14 000 tkr/år under perioden)	<i>Miljö och klimat</i> – främst 39 Förstärka insatser för den biologiska mångfalden Regeringsförklaringen: Grundvattennivåerna ska säkras och tillgången till dricksvatten skyddas.

BILAGA 1

Anslagsområde/ särskild satsning	Relevanta Agenda 2030-mål	Kommentar	Föreslagna utökning	Koppling till januari-överenskommelsen*: SGUs förslag kan främja ett antal av den s.k. 73-punktlistans intentioner
Anslag 1:4 Anslag 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden AP.3 Statligt förorenade områden	6, 11, 15	Mål 6 Rent vatten, Mål 11 Hållbara städer och samhällen samt Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald påverkas positivt av arbetet med att åtgärda förorenade områden – liksom <i>Gifffri miljö</i> m.fl. miljö kvalitetsmål.	Ingen utökning under perioden 2020-2022 (önskas ligga kvar på 70 000 tkr/år under perioden)	<i>Miljö och klimat</i> – främst 39 Förstärka insatser för den biologiska mångfalden <i>Hela landet ska växa</i> – ”Både landsbygden, glesbygd och större städer ska kunna utvecklas.” Regeringsförklaringen: Grundvattennivåerna ska säkras och tillgången till dricksvatten skyddas.
Anslag 1:4 Sanering och återställning av förorenade områden AP.1 Förorenade sediment	14, 15	Mål 14 Hav och marina resurser samt Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald påverkas positivt av arbetet med att åtgärda förorenade områden – liksom <i>Gifffri miljö</i> m.fl. miljö kvalitetsmål.	4 000 tkr (-20) 14 000 tkr (-21) 7 000 tkr (-22)	<i>Miljö och klimat</i> – främst 39 Förstärka insatser för den biologiska mångfalden Regeringsförklaringen: Vårt ledarskap för globalt hållbara hav fortsätter.
Anslag 1:11 Anslag 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	Mål 6, 11, 14, 15	Mål 6 Rent vatten, Mål 14 Hav och marina resurser samt Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald påverkas positivt av arbetet med havs- och vattenmiljön – liksom <i>Grundvatten av god kvalitet, Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans</i> m.fl. miljö kvalitetsmål. En förutsättning för Hållbara städer och samhällen (Mål 11).	Utökning med 7 000 tkr/år från 2020	<i>Miljö och klimat</i> – främst 39 Förstärka insatser för den biologiska mångfalden Regeringsförklaringen: Vårt ledarskap för globalt hållbara hav fortsätter. Grundvattennivåerna ska säkras och tillgången till dricksvatten skyddas.